

estraveller

Reisiajakiri • 2/2009 • aprill-mai • Hind 29 kr • Estraveli püsikliendile tasuta

PUHKUSED LINNADES

Stockholm, Varssavi,
São Paulo, Rooma,
Christiania, Milano

VANCOUVER 2010

Algas piletimüük
olümpiamängudele

JALGSI INGLISMAAL

Käi Jala! matkakogemused

REISIKINDLUS

Asjad, mida me ikka
kahjuks veel ei tea

NOORED VEINIMAAD

Uus-Meremaa ja Austraalia

RATASTEL RINGI

Euroopa linnad jalgrattal

Rännakud Baikali lähistel

ISSN 1736-0021

9 771736 002002

Suvi! Suvi! Suvi!

Enneolematu valik

Küprosele -20%

Lido di Jesolosse -25%

Sitsiiliasse -15%

Horvaatiasse -10%

Napolisse -15%

Sloveeniasse -10%

Cannes'i -20%

Kreetale -25%

Veneetsiasse -10%

Korfule -20%

Montenegrosse -20%

Riminisse -15%

Peagi tulekul

Tuneesia ja Portugal!

* antud soodustused kehtivad kuni 30.04.09

** Sooduspakkumine Küprosele kuni 30.05.09

TopTours AS
Vana-Viru 6
10111, Tallinn
tel 627 56 51
faks 627 56 57
info@toptours.ee

TOPTOURS[®]
avasta maailma

Reisibüroo TopTours
Rotermanni keskus
Rotermanni 5/Roseni 10
Tallinn
tel 664 50 88
reisiburoo@toptours.ee

Mugavalt kõik ühes - nädalavahetus Riias

Nüüd on kõik Sinu jaoks niivõrd lihtsaks tehtud, et Riiga minekuks on vaja vaid kuupäev paika panna ning lähedki sõiduks. Reval Hotels ning Hansabuss Business Line on just selleks loonud paketi, mis sisaldab nii transporti Riiga kui ka hotellituba hommikusöögiga. Pole läbi mitme firma broneerimist, vaid saad kõik ühest kohast ja korraga.

Pakett kahele sisaldab:

- Hansabuss Business Line Tallinn - Riia - Tallinn bussipileteid
- Majutust mugavas hotellitoas Reval Hotel Latvijas
- Riia linnaekskursiooni City Touri bussiga
- Rikkalikku buffet-hommikusööki
- Käibemaksu

Tingimused:

- Pakkumine kehtib vaid reedeti ja laupäeviti vabade tubade olemasolul kuni 26.04.2009.
- Reval Hotels'il on õigus muuta hindu ilma sellest ette teatamata.
- Broneeringu annulleerimine minimaalselt 24 tundi enne saabumispäeva.
- Tellimused vaid läbi www.revalhotels.com või Estraveli.
- Broneering peab olema kinnitatud krediitkaardiga.

Hind kahele Standard klassi toas

2190
EEK/ 1 öö

3740
EEK/ 2 ööd

HANSABUSS BUSINESS LINE

www.revalhotels.com

Reval Hotels

Broneerimine ja lisainformatsioon: tel +372 6 690 690, e-post estonia.sales@revalhotels.com

Linda Line

LINDALIINI UUS LAEV KAROLIN

SEERIAPILETIGA
186
EEK/SUUND
2 AASTAT

INTERNETIST KÕIK
-10%
2009 HOOAJAL

PÄEVAKRUIS ALATES
375
EEK
2009 HOOAJAL

14 VÄLJUMIST PÄEVAS
tel. 6999 333 • www.lindaliini.ee

40 Siberis reisimine nõuab kohanemisvõimet

Mirjam Matiisen ei ole turist, vaid elab siin. „Siin“ on Irkutsk Ida-Siberis, kus ta töötab Euroopa Vabatahtliku Teenistuse kaudu Baikali järve kaitsvas keskkonnaorganisatsioonis, õpib kohalikus ülikoolis ning räägib pärast seitset kuud juba päris head „Anne Veski aktsendiga vene keelt“.

13. Miljöreis Stockholmi

Stockholmis oleks kõik justkui avastatud – kuningaloss nähtud, Vasamuseet'is käidud ja uut näikse pakkuvat vaid NK kaubamaja allahindlused? Karl-Kristjan Nigesen otsis ja leidis seekord nurgataguseid, mida ta pole varem sattunud külastama.

20 Varssavi oasid

Nõuab kõvasti kujutlusvõimet või patriotismi, et pidada Varssavit ilusaks linnaks. Alari Rammo leidis Poola pealinnast aga täitsa mitu kevadist hetke, kuhu tööreisi vahel põgeneda või päris ekstra uudistama minna.

24 Neli päeva Roomas

Muidu ju tabuteemal majandussurutisel on üks igavesti tore kõrvalmõju: lennupiletid on odavad. Jah, oleks vaid tööd ja raha, et sellest olukorrast kasu lõigata. Mari-Liis Rüütsalu seda ka tegi.

26 Linn ulmefilmist

São Paulus, nagu kogu Brasiilias, elavad käsikäes riigi kõige rikkamad ja kõige vaesemad inimesed. Liis Kängsepp muljetab.

30 Moeteadlikus Milanos

Kes peaks Milanot külastama? Katrin Samlik võib julgelt öelda, et kindlasti kõik need, kes peavad lugu kõrgmoest ja trenditeadlikust riietumisest, aga kindlasti ka need, kes tunnevad huvi ajaloo, kunsti ning kultuuri vastu.

36 Linnad kahel rattal

Agaram linnareisija on Euroopat pidi tuuritudes kindlasti märganud mitme linna tänavail moodsaid rattarendi punkte. Vähem või rohkem värvikirevad reklaamrattad pakuvad mugavat liikumisvõimalust nii kohalikele kui turistidele.

56 Uue maailma veiniriigid

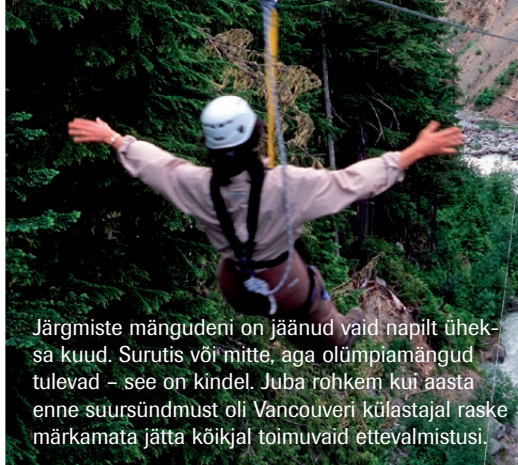
Veine toodetakse üle kogu maailma – väikestes ja suurtes riikides, litsentseeritud ettevõtetes ja oma tarbeks kodustes majapidamistes. Veiniriigid on jagatud uueks ja vanaks maailmaks, seekord lähidalt noorimaist – Uus-Meremaa ja Austraalia veinidest.

32 Vabalinna allakäik

Martin Sookael põikas Kopenhaagenit külastades paariks tunniks sisse ka hiljutisse hipipealinna Christianiasse. Esmamulje paistab olema ammen-dav – vabalinnast ei ole enam mitte midagi järel, iseküsimus on, kas see on hea või halb.

52 Vancouver 2010 – kuidas minna olümpiale?

Järgmiste mängudeni on jäänud vaid napilt üheksa kuud. Surutis või mitte, aga olümpiamängud tulevad – see on kindel. Juba rohkem kui aasta enne suursündmust oli Vancouveri külastajal raske märkamata jätta kõikjal toimuvaid ettevalmistusi.

58 Inglismaale matkama

Kellele London juba kodusena tundub või kes rahvarohkuse tõttu sealt välja tahaks saada, planeerigu endale puhkus Inglismaa rohkelt silmailu pakkavas looduses. Matkaradu on sadu ja peaaegu aasta ringi toimuvad käimisfestivalid, tutvustab Kätlin Karu.

Mirjam Meitisen

Estravel/American Express Travel reisiajakiri. Ilmub kuus korda aastas (veebruaris, aprillis, juunis, augustis, oktoobris ja detsembris).

Väljaandja: Estravel AS, Suur-Karja 15, 10140 Tallinn. Telefon 626 6200. E-post estraveller@estravel.ee

Reklaam **Nordicom**
nordicom@nordicgroups.com

Teostus **Criteria VMG OÜ**
Sisu **Alari Rammo**, alari@criteria.ee
Makett **Karl-Kristjan Nigesen**
Keel **Katrin Kern**
Kaardid **Helle-Mai Pedastsaar**
Ristsõna **GH Press**
Trükk **Reusner**

Trükiarv 15 000

Väljaandja, toimetajate ja autorite vastutus piiratud. Ajakirjas ilmunud materjalide kasutamine on lubatud ainult täieliku viitega allikale. Artiklid ei pea väljendama Estraveli seisukohti. Faktid on kontrollitud trükkimise hetkel ning väljaandja ei vastuta teenusepakujate poolt tehtavate muudatuste eest sõiduplaanides, hindades jms.

English Summary on page 65

Ilmub alates 2000. aastast.

www.estravel.ee/estraveller

ET SEE

PEA PEAB JUST
SULLE CHECK-IN'I TEGEMA

Igal aastal tekib sadadel tuhandetel inimestel probleeme lennujaamadest kaduva pagasiga, rääkimata terviseriketest või reisitõrgetest. Reisile minnes küsi kindlasti lisaks tervisekindlustusele ka reisitõrke- ja pagasikindlustust Eesti suurimalt reiskindlustuse pakkujalt - Salva Kindlustuselt.

Nii võid rahuliku südamega reisile minna.

Küsi lisainfot reisibüroodest, tutvu kindlustustingimustega www.salva.ee või konsulteeri telefonil 6 800 500

Ximagination

Soodsalt Bali saarele

„Shanti-Shanti-Shanti,“ kutsub Bali turiste sanskritikeelse hüüdlausega, mis tähendab rahu. Ainulaadse kultuuriga saar on imeilus paik põneva puhkuse veetmiseks.

Seal on piisavalt nii palme ja rannaliiva ookeani ääres mõnulemiseks kui sadu eksootilisi templeid kõikehõlmava kultuurielamuse nautimiseks. Lisaks ootab teid hulk veespordi- ja vaba aja veetmise võimalusi, maitsev Indoneesia köök ja kirev ööelu.

Aprillist pakub Estravel Bali saarele

eriti soodsaid kahe-nädalaseid reise, sest ühest nädalast seal lihtsalt ei piisa. Reisipaketi hind algab 17 000 kroonist, selles sisaldub lennupiletit Tallinnast Baiile Helsingi ja Bangkoki kaudu, transfeerid hotelli ja lennujaama vahel, 12 ööd majutust kaheses toas koos hommikusöögiga, kahte ingliskeelset ekskursiooni saarel ning pääset Waterbomi veeparki.

Huvi korral küsi oma reisikonsultandilt, ikontor@estravel.ee või ööpäev läbi 626 6266.

Suomen Matkatoimisto saja-aastane

Estraveli suuromanik, Finnairi gruppi kuuluv Suomen Matkatoimisto (SMT) tähistas veebruaris oma sajandat sünnipäeva. Kui eelmise sajandi alguses olid reisimise võlud ja valud kättesaadavad vaid vähestele, siis nüüdsel ajal on reisinud meist ilmselt igaüks.

Tšarterlennuga valmisreise hakati pakkuma 1950. aastatel, kui paketi pikkuseks oli neli päeva, millest puhast lennuaega oli 30 tundi! Ärireisimise tavad said suure hoo sisse alles 1960.–70. aastatel. Sel ajal tehti kõik broneeringud ja hindamised veel käsitööna: lennupileteid hinnati vastavalt läbitavatele miilidele ja klientide broneeringud kirjutati kenasti üles märkmepaberile, millega klient reisile läks. Arvutimaailma sukeldus SMT 1970. aastate lõpus ning e-maailm avas oma imelised ukSED koos elektrooniliste tellimiskanalitega 1990. aastate alguses.

1995. aastal ostis SMT Estravelis enamusosaluse, mis tegi SMT ka Baltimaade suurimaks reisibürooks. Nii SMT kui Estravel on ülemaailmse reisibüroode keti American Express Travel esindajad Soomes ja Eestis.

Hetkelgi ollakse taas suurte murrangute ajastus, kus on järjest enam ja enam vaja kliendile pakkuda uusi veebipõhiseid lahendusi, mis oleksid ühtaegu nii kasutajasõbralikud kui võimalikult informatiivsed. SMT sooviks on jätkuvalt olla Soome eelistatuim ja usaldusväärseim partner.

Stanislav Komogorov

Eestis tuleb müügile 1366 taliolümpia piletit

Aprilli alguses jõudsid Eestis müügile Vancouveri 2010. aasta taliolümpiamängude piletid. Mängude korralduskomitee eraldas Eestis müümiseks kokku 1366 eri olümpiaürituste ja -võistluste pääset.

Piletite hulk on piiratud, sest Vancouveri OMi korralduskomitee paiskas rahvusvahelisse müüki vaid 30 protsenti piletitest – 70% on kavas realiseerida Kanada koduturul. Hinnad on erinevad ning sõltuvad ürituse või võistluse populaarsusest. Eestis müüdavate piletite hinnad jäävad vahemikku 300–13200 krooni.

Näiteks pilet mängude avatseremooniaks maksab 9000–13 200 krooni ja meeste murdmaasuusatamise 50 kilomeetri klassikalise stiili võistlusele 300 krooni.

Pileteid saab osta vaid Vancouveri 2010. aasta taliolümpiamängude ametlikult edasimüüjalt, Eesti suurimalt reisibüroolt Estravel. Müügil on ka valmisreise, mis sisaldavad nii transporti, majutust kui

ka muud tarvilikku. Lisainfot piletite ja reisivõimaluste kohta leiate spetsiaalselt veebilehelt www.estravel.ee/vancouver.

Estraveli Vancouver2010 projektijuht Triin Aermates ütles, et olümpiamängudele sõitjatel tasuta majutus ja transport soetada võimalikult varakult, kuid sellest hoolimata tuleks kindlasti arvestada tava-tasemest oluliselt kõrgemate hindadega, sest publiku suur huvi viib mängude ajaks Vancouveris ja Whistleris hinnad üles.

„Vancouver on hinnatud reisisihtpunkt ka väljaspool olümpia-aega, pakkudes nii suurlinlikku meelelahutust kui mägist ja puutumatu loodust. Mängude ettevalmistustega saavad kõik huvilised tutvuda ka näiteks eeloleval suvel,“ lausus Aermates.

2010. aasta taliolümpiamängud toimuvad Kanada läänerannikul Vancouveris ja Whistleris 12.–28. veebruarini 2010. Lisainfot leiab mängude ametlikult kodulehelt www.vancouver2010.com.

Uus bussiliin Riiga – Lux Express Special

Märtsis alustas Tallinna ja Riia vahel reise uus äriklassi väikebuss Lux Express Special, mis pakub reisijatele lisaks juba harjumuspäraseks saanud traadita internetile ja stepslitele mitmeid täiesti uudeid mugavusi: raadiovõljudit koos kõrvklappidega, tasuta einekompakti ja ägedamaid istmeid.

Uue väljumise sõidugraafik on valitud nii, et see täiendaks olemasolevaid, kuid pakuks varasemat võimalikku saabumist Riia kesklinna. Buss väljub Tallinnast kell 5:45 varahommikul ja jõuab Riia kesklinna orienteeruvalt 9:50. Ühtlasi pakub uus väljumine kõikidest ühistranspordi alternatiiv-

videst ainsana võimalust alustada tööpäeva Riia kontoris juba kella kümnest hommikul.

Buss alustab Riist tagasisõitu kell 17:00 ja saabub Tallinnasse orienteeruvalt 21:10. Lux Express Special opereerib vaid tööpäevadel. Ühe suuna hind reisija kohta on 450 krooni, mis on kallim teistest Lux Expressi piletitest, kuid siiski odavam kui alternatiivsed äriklassi liikumisvõimalused Tallinna ja Riia vahel.

Alates maist pakub ettevõtte iga päev nelja väljumist Tallinna–Riia liinil, kolme väljumist Riia–Viinuse liinil ning kaks korda päevas sõidetakse Tallinna–Peterburi ja Riia–Klaipeda suunal.

Joseph Haydni mälestus Viinis

Tänavu tähistab maailm Joseph Haydni (1732–1809) 200. surma-aastapäeva. Haydn alustas muusikuteed Viini poistekoori liikmena, ka pärast töötamist Esterházy vürstide juures Ungaris pöördus ta Viini tagasi ning jõudis seal paar aastakümnet maailmakuulsust nautida.

Helilooja elukäigu ja loominguga aitab juubeliaastal tutvuda ka Estravel, pakkudes paaripäevaseid muusikateemalisi reisipakette Viini. Hinna sees on lisaks majutusele Haydniga seotud paikade ning erinäituse külastus.

Suurkliendid kiidavad Estraveli teenindust

2008. aasta lõpul viis Estravel Tartu Ülikooli majandustudengite abiga läbi rahulolu-uuringu suurklientide hulgas.

Tudengid saatsid küsimustiku tagasiside saamiseks Estraveli toodete ja teenuste kohta e-postiga 139 ärikliendile, vastajaid oli 46. Uuriti reisiteenuste kasutamise sagedust, rahulolu tootevaliku ja teeninduskontseptsiooni, maksetingimuste ja lepinguliste soodustustega jpm.

Küsitlusele vastanud suurkliendid olid väga

rahul nii teeninduse, tootevaliku kui maksevõimalustega. Kõrgeimalt hinnati teenindajate suhtlemisuskust ja teeninduslubadustest kinnipidamist. Arendamist vajavaks peeti päringutele vastamise kiirust.

Teeninduse kiirus oli olulisimaks kriteeriumiks ka reisibüroo valikul (järgnesid parim hind, personaalne teenindus ja ettevõtte usaldusväärsus). Igakuseid korporatiivkliendiuduseid loeb koguni 85% klientidest.

„Silmaringi“ reisijuhtide valik laienes

Eestikeelsete reisijuhtide austajatel on põhjust rõõmustamiseks – vana hea „Silmaringi reisijuhi“ sarjast on ilmunud terve ports uusi menukeid.

Nii saab edaspidi eestikeelset infot järgmiste paikade kohta: Austria, Horvaatia, Itaalia, Kreeka, Kreeka saared, Moskva, Portugal, Tai ja Tuneesia. Hinnad algavad 350 kroonist ja reisiraamatuid on võimalik tellida ka kodust lahkumata Estraveli veebist.

Uusi taskukaarte ja linnajuhte saab kasutada järgmistes linnades: Dublinis, Firenzes, Madridis, Napolis & Pompeis, Prahlas, Seviljas ja Andaluusias, Veneetsias ning Viinis. Kõikidele linnajuhtidele kehtib sama hind – 75 krooni.

Eesti uueks aukonsuliks Sydneys saab Aivo Takis

Välisminister Urmas Paet nimetas Eesti uueks aukonsuliks Austraalias Estraveli asutaja ning juhatuse liikme Aivo Takise, kes elab riigis 2003. aastast. Takis võttis ameti üle seniselt kauaaegselt aupeakonsulilt Malle Tohver Tinnilt, hakates vastutama Uus-Lõuna-Wales'i ja Austraalia pealinna ala eest.

Ameti üleandmise puhul toimuv vastuvõtul 18. aprillil Sydneys osaleb ka Austraalias ametlikul visiidil viibiv Urmas Paet. Välisminister avab muuhulgas Eesti uue konsulaadi Perthis, mida juhib aukonsul Anu Van Hattem.

Hetkel on Eesti Vabariigil 109 aukonsulit 54 riigis, oma saatkonda ega kutsekonsulaarasutust ei ole Austraalias aga ühelgi Balti riigil, mistõttu toimub esindustöö aukonsulite kaudu. Eesti suursaadiku ülesandeid Austraalias täidab Tokyos resideeruv Peeter Miller.

Estravelil uus arendusdirektor

Estraveli arendusdirektorina asus ametisse Matti Pruul, kelle peamiseks ülesandeks saab Estraveli veebilahenduste edasiarendamine.

Matti Pruul (35) on lõpetanud Tartu Ülikooli matemaatika-informaatikateaduskonna ja töötas alates 2005. aastast kuni tänava jaanuarini veebisaidi Bookinghouse.net tegevjuhina, vastutades ka Bookinghouse'i omanikfirmas Interneto Partners Eesti ja Ukraina turgude eest. Sellele eelnenud kümnel aastal töötas Pruul Hansapangas, kus tema viimaseks positsiooniks oli e-panganduse juht.

Estraveli tegevdirektori Anne Samliku sõnul on Pruul tõestanud end turismivaldkonnas võimeka innovaatorina, mis saab ka Estravelis tema peamiseks tööülesandeks. „Meie eesmärgiks on saavutada Estraveli liidripositsioon ka e-lahenduste kasutusmugavuses ja kliendisõbralikkuses,“ märkis Samlik.

Estraveli identiteedivärskendus pälvis disainiauhinna

2008. aasta alguses läbi viidud Estraveli identiteedivärskendus pälvis maailmatasemel disainiauhinna. Võistlusel nimega ReBrand jõudis Estravel 100 pärjatu hulka ning teda tunnustati auhinnatasemega „Distinction“, mis medalivärvi-na võiks olla hõbe.

Töid esitati kõikjal Euroopast, Ameerika Ühendriikidest, Austraaliast, Brasiiliast, Hiinast ja Kanadast. Teiste auhinnasaajate seas olid näiteks sellised organisatsioonid ja kaubamärgid nagu AT&T, Cisco, Triumph, Ireland National Lottery, The North Face, UEFA jpt.

ReBrand on maailmas ainus kõrgetasemeline kaubamärkide uuendustele spetsialiseerunud võistlus, millest võtavad osa globaalsed ettevõtted, Fortune 500 ettevõtted, väikeettevõtted ja

kodanikeühendused üle maailma, samuti linnad ning ülikoolid.

Ameerikas alguse saanud võistluse žüriisse kuuluvad nii agentuuride kui ka klientide esindajad ning turundusvaldkonna tunnustatud spetsialistid.

estravel

Estravel avab oma kodulehel puhkusereiside kataloogi

Estraveli kodulehel on kohe-kohe avanemas mahukas puhkusereiside kataloog, mis sisaldab infot ja pakkumisi rohkem kui paarisaja reisisihi kohta.

Kataloogi otsingumootor võimaldab leida kiirelt ning lihtsalt Eesti ja Soome suuremate reisiorganisatsioonide valmisreiside pakkumisi, erinevaid

linna-, teema- ja kontsertreise ning loomulikult pidevalt ajakohaseid viimase hetke pakkumisi. Sobiva reisi leidmisel või ka lihtsalt huvi korral saab süsteemist otse saata päringu Estraveli reisikonsultandile, kes kohe vajalikud üksikasjad täpsustab ja reisisooviga tegelema hakkab.

Puhkuse planeerimine on nüüd lihtne: Estraveli

puhkusereiside kataloog annab suurepärase ülevaate saadaolevatest puhkusereisidest, samuti ka ideid ja soovitusi erinevate sihtkohtade osas.

Ja mis kõige parem – Eesti suurim puhkusekataloog internetis täieneb pidevalt ja on alati ajakohane. Vaata www.estravel.ee/puhkus.

Leia pildilt 5 võimalust hepatiiti nakatumiseks!

1. pesemata käed 2. saastunud veega pestud nõud 3. jääkuubikuid saastunud veest 4. tooli seljatuigi 5. saastatud veega pestud puu- ja köögiviljad

VAKTSINEERI END KOHE!
vaktsiin.ee/hepatiit

HEPATIIT
NAKATUMINE
ON IMELIHTNE!

estravel

Itaalia külapidu – tõeline maasikas!

Tellimine: tel 626 6266
ikontor@estravel.ee
www.estravel.ee

Nopi suve ilusaim mari maasikafestivalilt Nemist!

Nemi linnal Rooma lähistel on oma uhkus – muusika ja tantsuetendustega pikitud maasikafestival. Igal aastal täidetakse sel külapeol linna keskväljakul suur kauss ligi tonni maasikatega, millest jagub kõigile külalistele maiustamiseks. Lisaks piduehtes linn ja teised vaatamisväärsused!

5-päevane reis toimub 5.–9. juuni 2009

Paketi hind ühele reisijale ilma lennupiletita on **7 900 krooni** (eeldab kahte koosreisivat inimest). Lennupilet Tallinn-Rooma-Tallinn (Air Baltic) **alates 3 600 krooni**.

Hinnas sisaldub

- majutus Roomas hotellis Residenza Antica 4*
- transport lennujaamast hotelli ja festivalile Nemi külas
- jalgsi linnaekskursioon Roomas
- bussiekskursioon Castelli Romani väikelinnades
- eestikeelse reisijuhi teenus

EOK PARTNER

vancouver 2010

OFFICIAL TICKET AGENT

Miljööreis Stockholm

Stockholmis oleks kõik justkui avastatud – kuningaloss nähtud, Vasamuseet'is käidud ja uut näikse pakkuvat vaid NK kaubamaja allahindlused? Needki pole sel aastal pahad – võrreldes möödunud aastaga ligi 20% devalveerunud kroon teeb Stockholmist märksa soodsama linna, kui te varasemast harjunud olete. Seekord otsin siit linnast siiski kohti, mida ma pole varem sattunud külastama.

Vii mati Stockholmis olles kurt-sin sealmail elavale sõbrale, et soovin näha rutiinivabamat Stockholm – midagi sellist, mis mind üllataks. Võtame rattad, tuli vastus, ja vaatame perifeeriaid. Arvestades, et Stockholm keskmeks on sisuliselt mere, mis jaotab linna vägagi sopiliseks, siis nurgataguseid põnevaid piirkondi jagub. Lugematu arv saarekesi ja kaldapealseid, sildu, parke ning suursugust ajalugu – sekka keskmisest põnevamaid linnakodanikke.

Esimene üllatus ootab ees Djurgardeni saarel. Selle praktiliselt kesklinnas asuva saarega on pea kõik tuttavad. 1897. aasta maailmanäitusega sündinud põneva ekspositsiooniga Nordiska Museet, mis ehitati rõhutama Stockholm positsiooni põhjamaade pealinnana; Skanseni vabaõhumuuseum ühes kõigi metsloomadega; võluv Gröna Lundi lõbustuspark ning märksa noorem, ent mitte sugugi vähem legendaarne Vasa muuseum. Kõik nähtud kohad, eks ole?

Djurgardenis on tegevust rohkem kui päeva jagu, ent sihiku võiks seada vahelduseks kaugemasse rohelusse ja avastada enda jaoks Rosendal'i mõis. Väarikaid valdusi või pisemaid villasid kuulub siin saarel nii kroonitud seltskonnale kui olulisemale ärieliidile, ent erinevalt Rosendalist kipuvad need avalikkusele suletuks jääma.

Kaunid kapsad

Rosendali võluks on nostalgiasst pakatavad juurvilja- ja iluaiad – sätitud peenramaa alal, mis kuulub justkui kesklinna. Nii elegantset kapsapeenart pole ma oma elus veel näinud.

Vanades kasvuhoonetes on soojal ajal avatud kohvik (meie mõistes restoran), mis serveerib otse loomulikult aedade orgaaniliselt-biodünaamiliselt kasvatatud ande ning einestada saab ka imekaunis kõrgete hekkidega piiratud õunapuuaia. Kohvikust ehk kuulsamgi on sinne pagaritöökoda ja viljapuuaia saadustest valmistatud imemaitsvate suveniiridega kauplev pood.

Tekst ja pildid **KARL-KRISTJAN NIGESSEN**

Kaunis on siin ka õhtul, mil enam süüa ei saa ja ka külastajaid liigub vähem. Õhtune muinasjutumaailm, kus loojanguvalguses hõõguvad lavendlipeenrad, kõrval kasvavad viinamarjad, foonil oranžeri – ootamatu mulje, justkui viibiksid Itaalias, ent lopsaka roheluse värskus ning pikalt püsiv põhjamaise loojangu karge värvigamma on vast uhkemgi, kui see vahemere maades eales olla saaks.

Muinasjutuline kapsaad Rosendalis.

Eakas rannikuristleja Beckholmen'i kuivdokis.

Törvasaare pärand

Tagasiteel tasub pöigata Beckholmen'ile, pisikesele puutörvast, mürkvärvist ning tavotist nõretava laevandusajaloo saarele. Kolm kaljusse raiatud kuivdokki ning puidust tagasihoidlikud töökojahooned, sekka kolm kaelkirjakuteks maalitud kraanat.

Saare vaatamisväärsuseks on 19. sajandi kuivdokid, milledest kahte opereerib vanade laevade taastamisele pühendunud fond. Sestap jagub ka saart ümbritsevate kaide ääres remontivajavaid uunikume – kaatreid, laevu ja jahte. Suurim dokkidest on tänaseni kommertskasutuses ning seda ilmestavad kraanad, mis on siia kolitud kunagiselt Södra Hammarby sadamaalalt.

Kõrvalepõikena väärib mainimist, et ka too on vaatamist väärt piirkond, kuhu vana tööstuse asemele on kerkinud moodne kaldapiirkonda nautiv linnaosa. Muide, kunagi loodeti sinna rajada 2008. aasta olümpiaküla, ent mida ei tulnud, oli olümpialinna staatus.

Ent, nagu mainitud, on kraanad värvitud kaelkirjakuteks – tegu oli lammutamiseelse kunstiprojektiga, mis need raudmonstrumid rahvale paraku nii lähedaseks muutis, et kraanad otustati säilitada.

Tänaseni tuksuv tööstusmonument, miljöö, millesarnased on koduses Ees-

tis jäädavalt kadunud, on viimase nurgataguseni avatud uudishimulikele külastajale.

Saarele viiva silla kõrval müüb üks umbkeelne tailanna kiirtoitu. Vihje – tegu on suurepärase Tai köögiga ja seda väga soodsa hinna eest. Nautige muuhulgas proua iluarmastust ja dekoratiivset supelrannakest, mille ta putka kõrvale on rajanud.

Tagasiteel kesklinna võib tutvumist mereajaloo jätkata Skeppsholmen'i saarele pöigates, kus admiraliteedihooone vahetus läheduses paikneb näiteks suursugune purjelaev Af Chapman – miks mitte ka kokkuhoidlikuma reisi- ja ööbimispaik, kuivörd laeval paikneb noortehostel. Laeva väarikad lehistikid on muide meie tänaste tublide Lääne-maa meistrite kätetöö.

Vältimatu Moderna

Siin saarel paikneb moodsa kunsti muuseum Moderna Museet, mille külastamist pole ma vist ühelgi Stockholmi-reisil vältida suutnud. Saart ümbritsevate kaide äärest leiab huviline veel põnevaid veesõidukeid, muuhulgas ka ühe eravalduses oleva tuletornilaeva.

Jätkame miljöotsinguid Lõuna-Stockholmis Tantolundeni ja Langholmeni saartel.

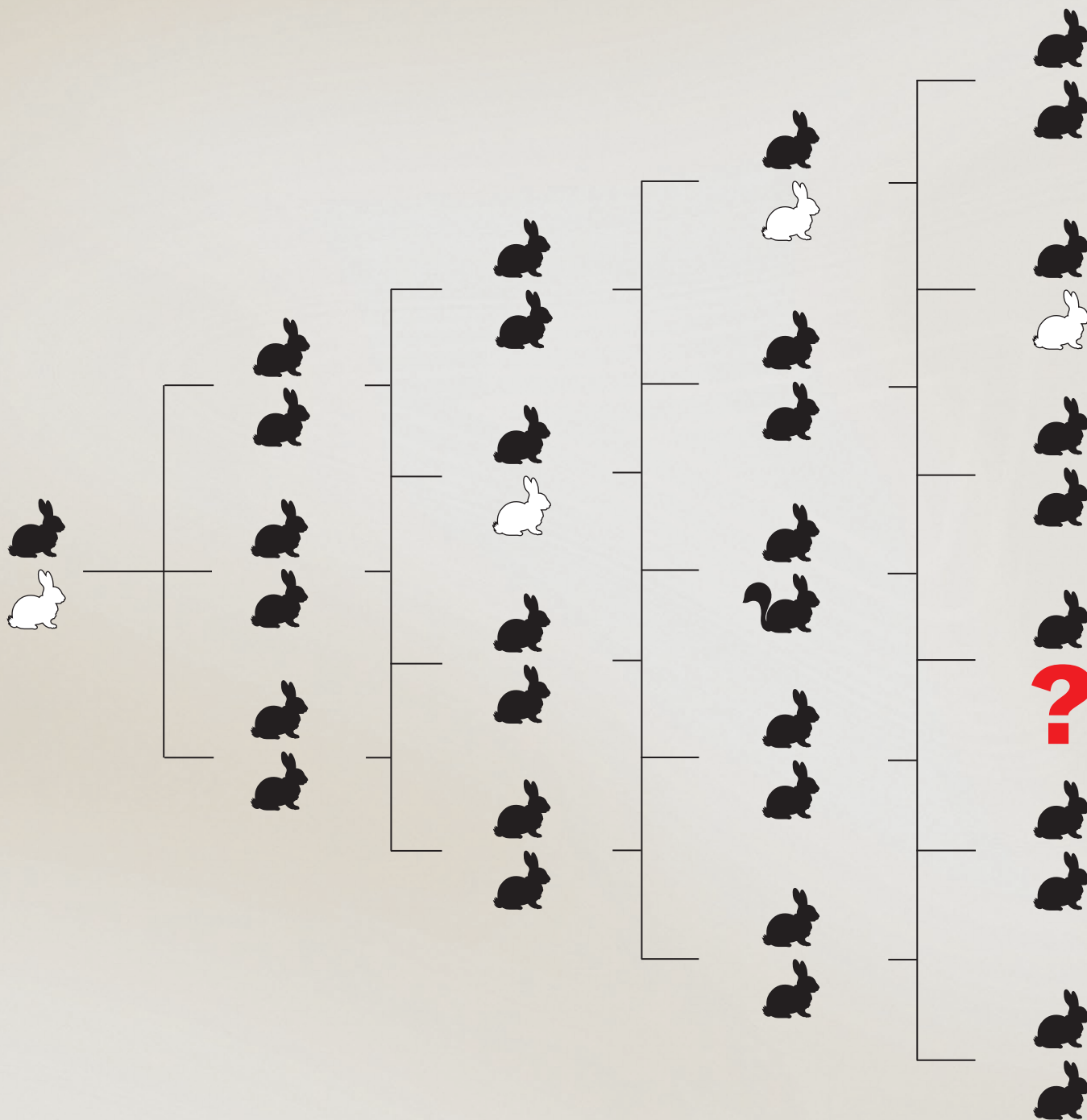
Olete sattunud Eestis mõnda vene-

Rahvalemnikust kirjak-kraana.

Selles koduses tuletornilaevas on midagi muumitrollilikku.

Kuni sina mõtteid kogud, võib sinu raha intresse koguda!

Nordea Reservhoiuse intress kuni 5,05%.

Sama paindlik kui sinu arvelduskonto, aga intress nagu tähtajalisel hoiusel.

Vaata www.nordea.ee või helista ☎ 1772.

laste aianduskooperatiivi? Pisikesed putkad ja veel pisemad aiad – just sellise leiab ka Tantolundenilt. Tõsi, tugevast rootsi heakorrakastmes. Pisikesed nukumajad perfektsete aiakestega – täiuslik sotsialistlik unelm.

Daatšad ja hipiturg

Ka siin on tegu kunagise võõrandunud tööliklassile rajatud aianduskooperatiiviga – Nõukogude Liit ei olnud sugugi ainus koht, kus peeti vajalikuks tõsta proletariaadi enesetunnet natuke privaatsema ühisomandi ja võimalusega kasvatada oma kaalikat. Majakesed mõjuvad kui kodud propellerita Karlssonitele. Kooperatiiv on ümbritsetud madala aiaga, ent värv on kõigile huvilistele lahti.

Kohe aia-ala kõrvalt lõikub läbi kõrguste Rootsi punase värvimullaga toonitud tohutu betoonist raudtee-, rattaja jalakäijatesild. Kontrast missugune.

Tantolundenil on veel midagi põnevat – Street. See on otse saare kaldapealsel paiknev veidi hipiliku olekuga tänavaturg, klubid ja kohvikud. Tegude jällegi kohaga, kus saab sisustada tunduvalt pikema aja kui hetkepeatus. Suvel on see paraku suhteliselt välja surnud, ent seda aktiivsem kevadel ja varasügisel.

Siinkohal tasuks üldisemaltki tähele panna, et paljud Stockholmi restoranid, kohvikud ja klubid kipuvad suvel kinni olema – need on orienteeritud eelkõige kohalikele elanikele ja need lasevad paraku suveks linnast jalga. Street'i kohalikele orientatsioonile vihjab ka nende koduleheküljel www.streetinstockholm.se, mis on läbinisti rootsikeelne.

Õdusaim vangla?

Langholmen paikneb kohe Tantolundeni kõrval. Siin asus 1975. aastani Stockholmi olulisemaid vanglaid. Linna aiakultuur suudab taas üllatada: vangla kõrval on suur juurviljaaed, väidetavalt kunagine töökasvatuse vangidele. Nüüd hotellina toimivast vanglast saab keskmisest positiivselt erilise ööbimiskogemuse – põnevad interjöörid ja sugugi mitte ebamugaval kujul.

Söber, kellega ratta seljas linna avastame, räägib loo, kuidas üks meie eksjustiitsminister talt Stockholmi hotelisoovitus ja broneerimisabi palus. Et härra oli kunagi kodumaiste lehtede veergudel tekitanud furoori Tartu vangla inspekteerimisega, mille käigus ta ka vangikongis ööbis, ei olnud mu Stockholmi-giidil valiku osas hetkegi kahtlust. Estraveller uuris järele – eksministri hinnangul oli tegu „soodsa hotelliga, millel on tugev põhjamaine tase“.

Tegelikult tal vedas – ootamatult populaarseks muutunud hotell läbis mõõdund aastal uuenduskuuri ning nüüd on isikupärase majutusasutuse hinnad juba märksa kõrgemad. Soodsama hinnaga kaheseid ja neljaseid tubi leiab siiski sealsamas asuvas hostelis. Stockholmi lähiajaloo osas on Langholmeni saar kuulus veel 1993. aasta vee-festivalil demonstratsioonlennult alla pudenenud hävituslennuki poolest. Õnnelik õnnetus, kus ainsaks ohvriks oli lennuk ise; sündmust tähistab tagasihoidlik skulptuur.

Miljöüudistamise käigus märkame vanemapoolseid prouasid, kes rassistavad pargitee veerel olevas põõsastikus. Tuleb välja, et üks neist otsustas aastaid tagasi ilmestada kaldapealset roosidega, millest on kasvanud tõsiselt metsistunud põõsavormid. Ka ko-

halik omavalitsus märkas isetegevust ning otsustas sümpaatsel moel isetegevuse legaliseerida.

Nii ongi proual Langholmeni kaldapealsel päris oma roosiaed. Ma ei saanudki aru, kas proua oli päris terve mõistuslik või mitte, aga lisaks meile oli sellest aiast ja oma roose kommenteerivast prouast rõõmu veel tervele portsule turistidele ja kohalikele. Terve mõistus ongi vist põhjendamatu üle hinnatud.

Langholmenilt lahkudes märkame saartevahelisel veeribal teisigi uudistajaid – vett pidi tutvutakse keskkonnaga nii kanuudel kui kajakkides ning siit kasvab kohe idee mõneks järgmiseks külastuseks. Veel vaadates näeb see linn ühes oma nurgatagustega

Roosiarmastus – proua tutvustab oma isiklik-isetegevuslikku roosiaeda. ▲

Daatšakultuur rootsi moodi. ▲

AMERICAN EXPRESS® GOLD – MEELERAHU JA TURVATUNNE REISIDES

Reisi planeerides ja reisil olles on oluline tunda, et kõik on just nii, nagu soovite. Mitmed American Express Gold kaardiomanikele mõeldud lisateenused tagavad, et Teie reisikorraldusest ja reisil viibimisest kujuneks meeldiv elamus.

AMERICAN EXPRESS REISITEENINDUS

American Express Gold kaardiomanikele on loodud spetsiaalne reisiteenindus, kelle hooleks võib jätta kõik reisiga seonduvad asjatoimetused. Abivalmid konsultandid koostavad kliendile sobiva reisipaketi ja üllatavad lisaks spetsiaalsete kaardiomanikele mõeldud reiseemaliste eripakkumistega. Ka reisil olles saab abi ja infot reisiteenindusest – vajalikud nõuanded on vaid ühe telefonikõne kaugusel ja seda ööpäev läbi.

SISSEPÄÄS PRIORITY PASS'I OOTESAALIDESSE

Lennuki ootamine võib olla nauditav ja mugav ajaviide, kui seda saab teha lennujaama VIP lounge'ides. Priority Pass'i liikmestaatus võimaldab American Express Gold kaardiomanikele sissepääsu äriklassi ootesaalidesse ligi 500 suuremas lennujaamas 90 riigis ja 275 linnas üle maailma. Kui lend hilineb või tühistatakse, võib klient põgeneda kárarikkast üldsaalist mugavasse ja vaiksesse salongi, kus leiab kõik vajaliku nii töötamiseks kui lõõgastumiseks.

REISI- JA ÕNNETUSJUHTUMIKINDLUSTUS

Muretumaks reisimiseks kuulub American Expressi kaartide juurde parim reisikindlustuspakett. Kaardiomanikel on võimalus reisil viibides saada mitmekülgset meditsiinilist, juriidilist ja muud reisiabi ööpäev läbi. Samuti on kaetud nii reisil haigestumise ja õnnetusega kaasnevad riskid kui ka reisi katkemisest või ára jäämisest tekkinud kulud. Kindlustus aitab toime tulla ka lennu või pagasi hilineemisest tulenevate ebamugavustega.

Oma soovist saada American Express Gold krediitkaardi omanikuks palume teada anda telefonil 888 6 888 või külastades veebilehte www.americanexpress.ee

Meeldivaid elamusi American Express Gold kaardiga!

kindlasti veelgi põnevam välja.

Tee tagasi kesklinna viib üle tohutu Västerbroni silla, mis kõrgub saartevahelise vee kohal nõnda, et alt mahuvad läbi ka päris suured laevad. Kohalikus linnamütoloogias on sillal sootuks eriline kuulsus – koht olla elust lahkuda soovivate stockholmlaste seas tõeline hitt. Et süngele kuulsusele natuke leevendust tuua, on linnaisad väärtustanud piiret väljavõttega kirjandusest. Ei imetle vaadet pikalt – ilm on pööranud veidi ebamugavaks – ning pedaalime Östermalmi linnaosa poole.

Turg härradele

Ühel hetkel tuleb mu healt teejuhilt hoiatus – vaata ette, nüüd hakkab klubipintsakutes (tumesinised, kuldsete nõõpidega) tüüpe vastu tulema. Peen piirkond, vanamoodsad (konservatiivsed) härrad ning ühtlasi linna parim toiduturg Östermalms Saluhall, mis ongi järgmiseks peatuskohaks.

Põhjamere austrid ja lapi põhjapõderaliha, murakamoos porgandiga ning need jubedad asjad, mida nad heeringast teha suudavad. Ning silmapaistvalt keeruliselt leitav tuunifilee – nimelt selgub, et kuna tuunikala püügi ökoloogilisus on üsna olematu, siis ei armasta poliitiliselt ülikorrektsed rootslased seda kala enam kuigivõrd.

Delikatesse siin jagub ja ehkki kogu turg on nii neetult korralik ja korrektne, et mõjub pigem peene kaubamajana, on see siiski üks ägedamatest, mida mul on õnnestunud külastada (Londoni Southwarki toiduturg ning Istanbuli vürtsiturd on küll elamuslikumad). Süüa saab siin kohapeal ka ja väga hästi.

Turukülastusega saab seekordne linnareisi elamuslikum osa otsa. Ainuüksi rattaga on vändatud ca 30 kilomeetrit ning eelneval öhtul autoga kaugemaid perifeeriaid vaadatud. Peale seda tempot maitseb midu nii ilmetu Prippsi õluga hästi.

Järgmine päev viib purjeretkele rannikul Stockholmist üksjagu kaugemal, aga see ebaõnnestunud manöövriga Gotlandi praami ette sattumisega seiklus on juba üks teine lugu.

Veel tähelepanuväärset Stockholmis

Michelini tärnid

Stockholmis on elaniku kohta vist enim Michelin tärniga restorane maailmas – seitse, ehk üks 110 000 elaniku kohta. Kujutage ette, et Tallinnas oleks vastava tasemega söögikohti neli. Aga pole ju ühtegi.

Kiirsöök, lift ja vaated

Tärnirestoranidest märksa soodsam, ent igati elamuslik on räimeroogi pakkuv kiirtoiduputka Slussenis Rysstorget'il vanalinna Gamla Stani läheduses, otse röögatu liiklussõlme kõrval. *Wrap* paneeritud räimede ja kartulipudrugaga oli imeliselt kodune ja kiirtoiduna silmapaistvalt äkiline.

Alla ei jää ka räimeburgerid. Liiklussõlme pragune olek häirib stockholmlast ja on võimalik, et see koht muutub lähemal kümnendil radikaalselt. Vahetus naabruses on ka Katarinahissen – tohutu metallkonstruktsiooniga lift, mis ühendab Slussenit mäe otsas asuva piirkonnaga. Siit avanevad ilmselgelt parimad vaated Stockholmis. Samas on ka ülialkalis ja peen ning sedasama vaadet pakkuv restoran Gondolen neile, kes räimeburksi liiga ramedaks peavad.

Kõige posh'im ööklubi?

Võimalik, et Sturecompagniet. Kui soovid kohata mõnd kuninglikku ööelajat, siis siin on see igati võimalik. Mõõdapääsmatult kohtab ka Rootsi tuntumad tõsielu- ja seebistaare. Peen rahvas pesitseb kahes VIP-toas, kuhu sattumine eeldavat erilist kompetentsi. Siiski – kui nägu ei meeldi, saadetakse teid tagasi juba klubi uksele, rääkimata VIP-tubadest.

Liikluskood

Seistes eskalaatoril vasakus servas ja takistades tempokamaid kodanikke, teenid halvustavaid, et mitte öelda hävitavaid pilke. Vaadates Eesti kaubanduskeskkondade eskalaatoreid, siis enamik meie kaasmaalastest ongi lihtsalt parajad pidurid. Rootslased meie trepitroplust veel ei tea – nii et käituge.

Natuke vähem oluline on kõndida metrootunnelites õigel pool. Mõneti on see keeruline, kuivõrd Rootsis oli liiklus vasakpoolne aastani 1963, ja nii on mõnes kohas, millest üks on näiteks metroo, see traditsioon miskipärast säilinud.

Nostalgilised ujulad

Sturebadet – 1855. aastal pärinev kümbeluskompleks, mille austajate hulka on kuulunud ajaloo väitel teiste hulgas ka Greta Garbo. Padupeen, vaid klubi-liikmetele avatud koht on viimastel aegadel hakanud pakkuma ka tavalisi päevapileteid.

Liljeholmsbadet – lihtsam koht, ent samuti kolooriitne. Aastal 1929 pargasele rajatud (ujuv)ujula, mille vaid 17meetrist basseini kompenseerib ajalooline miljöö. Sõltuvalt päevast avatud naistele või meestele. Suvel suletud.

Aasta aega turvalist reisimist!

Sagedastel ameti- või puhkusereisidel viibijad võivad nüüd sõlmida kasuliku aastase korduveisikindlustuse.

Reisi, palju tahad – maksta tuleb ainult üks kord!

Lisaks üllatame oma kliente vastutuskindlustusega, mis kallimates pakettides on juba hinna sisse arvestatud.

www.seesam.ee

	Meditsiiniabi korduveisi kindlustus		Laiendatud korduveisi kindlustus		Laiendatud korduveisi kindlustus vastutuskindlustuse lisakaitsega	
	Euroopa	Kogu maailm	Euroopa	Kogu maailm	Euroopa	Kogu maailm
Meditsiiniabi	500 000	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Reisitõrge (reisi tühistamine, katkestamine, hiline mine)	0	0	20 000	20 000	35 000	35 000
Pagasikindlustus	0	0	10 000	10 000	15 000	15 000
Pagasi hiline mine 500 kr päevas	0	0	2 000	2 000	2 000	2 000
Asjaajamiskulu	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Vastutuskindlustus	0	0	0	0	500 000	500 000
Hind	556 kr	711 kr	1 172 kr	1 442 kr	1 995 kr	2 555 kr
Hind ohtliku harrastuse, võistlusspordi või ohtliku töö lisakaitse korral	834 kr	1 066 kr	1 758 kr	2 178 kr	2 993 kr	3 833 kr

Reisi pikkus: ühe reisi pikkus ei tohi olla pikem kui 45 järjestikkust päeva, aasta jooksul võib sooritada mitmeid reise.

Tekst ja pildid **ALARI RAMMO**

Varssavi oaasid

Nõuab kõvasti kujutlusvõimet või patriotismi, et pidada Varssavit ilusaks linnaks. Eriti kui konkurentideks on näiteks Praha, Viin, Rooma... võrreldamatud ju nagu Türi ja Paide! Alari Rammo leidis Poola pealinnast ikka täitsa mitu kevadist hetke, kuhu tööreisi vahel põgeneda või päris ekstra uudistama minna.

Mis seal salata – giidki on sunnitud korduvalt vabandust paluma kõigi koledate majade ja muude objektide pärast, millest mõnel on selged ajaloolised põhjused (ja näiteks 15meetrine kunstpalmkeset Jeruusalemma avenüüd tekkis sinna kunstiprojektina), aga enamikul ilgustest puudub igasugune vabandus.

Varssaviga pole muidugi ka ajalugu armuline olnud – Kraków väitvat siiani, et hoopis tema on pealinn, kuna usaldusväärset tõestusmaterjali vastu pidise kohta polevat. Siis tõusid 1943.

aastal juudid natside vastu üles, mis lõppes kahe kuu pärast kümnete tuhandete surnute ja laagrisse veetutega. Aasta hiljem korraldatud suurem ülestõus lõppes ei rohkem ega vähem kui maatasa tõmmatud Varssavi kesklinnaga, millest säästeti vaid Saksa osa.

Poola restaureerimine

Kokku suri sadu tuhandeid tsiviilisikuid ja pea kõik lasti saksa hoole ja täpsusega õhku. Nii pole Varssavi vanalinnas pea midagi autentset ja ehkki fassaadid näivad vanad, võib paljude

linna hoonete aluminegi kivi olla paigaldatud sel sajandil. Üheks ogaraks näiteks on Citybankile kuuluv „endine raekoda“.

Väga autentne on aga Poola kõrgeim ehitis Kultuuri ja Teaduse Palee, mille Stalin veidi enne surma linnale kinkis. Isake pakkus ka metrood või elurajooni, aga valiti ikkagi kolme aastaga kerkinud tohutu torn, millelt Stalini nimi küll peatselt kadus. Seni pole teoks saanud vahepealsed plaanid see kaasaegsemaks pilvelõhkujaks ümber ehitada.

Hoones sõidab 28 kuldsete uste ja

vaipadega vooderdatud lifti, millest ühes, platvormile viivas, istub õnnetu liftijuht oma toolikesega – tema töö on kütta vahetpidamata sadakond meetrit üles-alla. Vaateplatvormilt saab linna vahtida, ja nagu Eiffeligagi, tehakse ka siin mitte nii naljakat nalja, et tegu on parima vaatega linnas, kuna sealt ei näe sedasama hirmsat maja.

Alumistes sfäärides elutsevad kontorid, näitustesaalid, kinod, muuseumid, poed, meie linnahalli mõõtu konventsisaal ja isegi üks ülikool. Liidu avarusis või Moskva Riiklikus Ülikoolis käinuile pole see palee midagi põnevat, aga noorem inimene saab staliniismi üüratust ikka kogu raha eest.

Sõja varjud

Sõjakoleduisi mälestatakse igas riigis, aga Varssavis on need siiani kuidagi eriti elavad, osalt ilmselt põhjusel, et kolmandik elanikkonnast olid tollal juudid. Konteksti mõistmiseks tuleb huvilisel või „Katõni“ jt filme mitteniil koguda julgust ja külastada Varssavi Ülestõusumuuseumi. Alles viie aasta eest endises elektriijaamas avatud moodne asutus näitab 1944. aasta kan-

dis toimunut jõhkra detailsusega. Kõigi vidinate, piltide, videote ja helide kõrval on vaatamiseks väljas (õieti toas sees) muuhulgas terve lennuk, eraldi sõjatuba on lastele ja ei puudu väike soe kohvik. Hea muuseum.

Hoolitsetud ilu

Aga ilusamatest kohtadest ka. Łazienki kuninglik park on ühtaegu nii linna suurim roheala kui ka vabalt üks kaunemaid kohti koos kõigi sisalduvate ja piirnevate ehitistega. Nagu pindalaga võrreldavas Kadrioruski on osa pargist metsikum, osa aga nii välja peetud, et murugi on jabural kombel rangelt vaatamiseks. Midagi pole lahti sinu vaimse tervise ega loodusega, kui su arust Chopini kuju (sellegi on natsid korra õhku lasknud) kõrval üleöö kõik lilled õitsele puhkevad või värvi vahetavad – vahepeal on lihtsalt uued roosid istutatud.

Suvel taritakse sinna pühapäeviti klaver ja pakutakse ilmarahvale peent muusikat. Aasta 2010 on Poola parlament kuulutanud oma rahva ja ajaloo ühe silmapaistvama poja Frédéric Chopini aastaks, sest suurel romantikul keerab juba 200 ette, nii et tuleb festivale, kontserte, polkast rokini – kõik Chopinist. Ehk majandus ikka lubab kõik plaanid ellu viia ja keegi ei lähe tülli nagu meil kultuuripealinna teemal.

Mis seal pargis siis veel leidub lisaks sadadele lastega paaridele ja kümnetele paarikestele, kes pargipingil vaid ühele istekohale ära mahuvad ning varsti ilmselt juba lapsega sealsamas käivad? Või mammidele, või raamatulugejaile, või jultunud oravaile... Igas pargis pole näiteks paabulinde, selle Rooma amfiteatri juures aga liigagi palju (lisaks partidele ja luikedele) – puudel, kujude peade otsas, hirmsal kombel rökides. Kajakad tunduvad nende sageli väärilt maas patseerivate vaude kõrval süütud säutsujad.

Aga ilus on ikkagi. 18. sajandil ehitatud teatrilava juurest kulgeb järv, mille veeres tukub pargile nime andnud palee, saarekesel teine selline, taamal supel- ja aiamaajakesed, järgmise kuninga majad, siis järgmise, ise stiilides

GÓY W BOJU PADNE, O, DAJ MI IMIE,
MOJA TY TWARDA, ŻOŁNIERSKA ZIEMIO.
KROKÓTÓP KĄMŁ, BĄCZNIŚCIE
ŻEADZESIE – OŚ WI SPRAKÓŁ.

templid, imekombel mõni säilinud pui-
tehitiski, luuderohu uppunud paviljo-
nid, gaasilambid jne. Kui leiate aga par-
gi lähistelt järjekordse hoone, mis võiks
oma suuruse poolest kosmosest kätte
paista, siis tegu on Vene saatkonnaga.

Ilu ja koleduse igavesest võitlusest
veel. Teadupoolest jagab Varssavi ka-
heks Visla jõgi. On vasem kallas ja on
halvem kallas, mis teenib vaikselt pa-
rema tiitli ehk väljagi. Sel pahal kaldal
tasub üles otsida Praga linnaosa. Na-
tuke aitab ringiuitamine endal iseloo-
mu kasvatada, aga seda viimast jagub
ka piirkonnal. Umbes nagu Põhja-Tal-
linal või Bronxil.

Kultuur rohib

Juba mitu aastat keedetakse ühes
Praga vanas tehases marmelaadi ja
kummi asemel kultuuri – tööstus- ja
laorumides ning lähikonnaski säravad
nüüd teatrid, esmaklassilised kunsti- ja
fotogaleriid, kontserdid, kohvikud, raa-
matukogude, konverentsisaalid, filmi-
studiod ja ööeluasutused ning karmi
värava taga peitub üks eriti võluv väike
puitfassaadiga restoran.

Kõik kokku on Fabryka Trzciny
(muide, erakätes) just midagi sellist,
mihukeseks loova majanduse kesku-
seks võiks saada Tallinna kalarand, või
mida tegi omal ajal Berliin oma ida-
osa elustamiseks. Igatahes Pragas on
võimalik ka päriselt ajalugu katsuda,
mitte nagu vanalinnas, kus kogu see
disniländ ainult näib vana, olgugi et
kuulub UNESCO nimekirja.

Autentsuse etalonidena (ja praktilise
nõuandena muidugi ka) tuleb aga ju-
tuks võtta kaks majutusosaasi, mis jäid
silma kõigi lukshotellide ja urgaste
kõrval. Esiteks kohe kuningalossi (ar-
vake, mitu kivi sellest 1944. aastal jä-
rele jäi) vastas asuv väike disainhotell
Castle Inn Oki Doki. Täiesti kvaliteet-
ne kunstielamus ja väga hea asukoha-
ga vanalinnas. 21 toa seast leiab antiiki,
moodsust, lastepärasust – iga tuba
on kunstiteos, teemaks Pärsia, meri,
mets, Magritte või näiteks Alice, mille
seintele on joonistatud kiisud, jänkud
ja paljas pika. Armas paigake.

Oki Dokil on ka sama kunstipärane
säätuversioon väljast igas mõttes hal-
lis korruselamus, aga kui natuke möö-
da treppi ronida, avaneb uks igati to-
redasse hostelisse. Oranžiks vööbatud
seintega koridorid, ödusad ühisruu-
mid ja taas – iga tuba on eraldi kunsti-
teos. Osa küll hostelipäraselt naride-
ga, aga üks on helesinine, teine roosa,
kolmas Aafrika-teemaline, söögisaa-
li lambikuplite rolli täidavad metallist
riivid. Väga tunnustatud koht maail-
ma seljakottide seas.

Ja lõpetuseks Estravelleris kohus-
tuslik Sir Norman Fosteri rubriik. Jah,
Varssavis on kuulsa arhitekti loodud
maja olemas (seni ainuke Kesk- ning

Ida-Euroopas, nuuks), mis sai loomu-
likult avamise järel maailma parima
ärikeskuse auhinna jne, aga omapära-
sest hoonest elavam on Metropolitani
50meetrisel diameetriga hoovi keskel
tantsiv purskkaev. Ringi asetatud, otse
sillutise tasandilt õhku paiskuvad pul-
seerivad veejoad tekitavad tagasiplärt-
satustega võrratuid rütmielamusi. Istu
ja naudi seda muusikat.

Veel võiks soovitada jatsubaare, mis
on Poolas veel kombekalt täissuitse-
tatud, aga aitab kah, mine vaata ise
edasi. Selliseid oaase on veel ja veel ja
need teevad Varssavist lõpuks täiesti
nitševoo linna.

Puhkama koos lastega ei lenda te soodsamalt

kui meie 50% lastesoodustusega

Sõitke koos lastega puhkama mõnda meie Euroopa sihtkohta
ja hoidke raha kokku! Ostes piletid enne 30. aprilli, on lastele soodustus 50% täiskasvanu
hinnast ja see kehtib 16 a. vanuseni!

Broneerimine ja täpsem info www.czechairlines.com ning reisibüroodes.

www.czechairlines.com

Neli päeva Roomas

Müidu ju tabuteemal majandussurutisel on üks igavesti tore kõrvalmõju: lennupiletid on odavad. Jah, oleks vaid tööd ja raha, et sellest olukorrast kasu lõigata.

Tekst **MARI-LIIS RÜÜTSALU**

Tänu taskukohastele hindadele ja võõrsil elavale õele saigi tehtud kiirotsus: saabuvat kevadet tuleb tervitada Roomas. Ei pidanud pettuma – Roomas on kevad juba märtsi keskelgi täies jõus. Kõige soojem, 22 kraadi, oli päeval, mil väisasime Vatikani, ning seda tõestas varjulisel seinal asuv termomeeter. Vatikani aga naisterahvaid paljaste õlgadega ei lasta ja seetõttu tuli ikka kampsun ülle tõmmata.

Ilmselt on põhjamaalastel ja lõunaeurooplastel ikka täiesti erinev termoregulatsioon – ajal, mil meie kipume end lahti koorima iga võimaliku päikesekiire peale, käivad kohalikud veendunult

märtsikuule kohaselt saabastes ja villastes jakkides.

Õde elab küll Dubais, aga kuna ta oli sobivalt tööasjus Euroopasse sattunud, siis saigi pisikeks kevadiseks linnapuhkuseks Rooma valitud.

Meie idee oli kahekesi kvaliteetselt aega veeta ning Itaalia kultuuri ning söögi- ja veinielamusi nautida. Sestap sai peatuspaigaks Rooma kesklinnast veidike eemalolev Waldorf-Astoria Rome Cavalieri koos selle imetabase aiaga, rääkimata parimast teenindusest ja värskest ning kvaliteetsest toidust.

Valik osutus äärmiselt õigustatuks. Hotell asus mäe jalamil ning hotellitoa rõdult avanes hinge-

matte vaade üle terve Rooma, krooniks kiviviske kaugusel asuv Vatikani Peetri kiriku kuppel. Kahjuks ei suuda selliseid vaateid enamasti tõetruult fotoaparaadiga jäädvustada, seetõttu on ikka elamus ja mälestus see, mis jääb. Linn oli ühtviisi kena nii hommikuvalguses, kui päike tõusis, kui ööpimeduses, mil särased miljonid tuled.

Hangi pass

Roomas, nagu mitmes teiseski suurlinnas, saab väga hästi liikuda metroo abil. Liinid on loogilised ja peamised peatused kuluvad ka juba paari päevaga kenasti pähe. Liiklemiseks on otsustarbekas muretseda Rooma pass või siis transpordikaart. Ise otsustasin esimese kasuks, kuna kohaloldud aeg piirdus nelja päevaga.

Kasutasime ise mitmel korral varianti, kus lihtsalt istusime bussi ja sõitsime sinna, kuhu buss meid otsustas viia. Nii sattusime põnevatesse ja üsnagi ootamatutesse kohtadesse (õnneks saime kaardi abil siiski asukoha üsna muretult tuvastatud). Liiklemisel ja info ammutamisel olid abiks Rooma passiga kaasasolevad materjalid ja Lonely Planet, mida sirvisime peamiselt õhtuti, kui

Don Jätkson

käsil mõnus olesklemise aeg, kontides päeval mahatrambitud arvukate kilomeetrite surin ja käeulatuses veiniklaas.

Rooma kesklinna võib vabalt ka jalgsi läbi kolada. Vaatamist jätkub ja rohkemgi veel ning seetõttu ei pane tähelegi, kui märkamatult on juba mitu metroopeatusevahet läbi kõnnitud. Üks *piazza* ajab teist taga, neist kuulsamatest võiks nimetada kindlasti Piazza Navona't, mille ääres leidis aset vahest kõige vahvam lõunasöök reisi jooksul.

Barokne idüll

Päike paistis kirkalt, rahvast oli palju, elu kees ja silmailu pakkusid väljakut ümbritsevad baroksed kirikud. Võtsime istet väljakuäärses tänavarestoranis ning joviaalne itaalia teenindaja tõi meile tellitud päris-pitsat-pastat koos külma valge veiniga. Pitsa ääred mõnusalat ahjukrõbedad ja pasta just parajalt *al dente*.

Restorani ees steppisid kaks tänavantsijat ja üldse polnud kahju neile etteaste eest raha anda. Kõik muretuks elunautimiseks oli ju olemas ning seetõttu meeleolu laes.

Seejärel jõudsime märkamatult ja planeerimatult kuulsa Hispaania väljaku ja treppideni, kust avaneb kaunis vaade kogu Roomale. Ei kujuta ette, milline on sealne suvine melu, kui juba märtsis olid ennelõunasel ajal pea kõik astmed hõivatud ja istus seal sulelisi ja karvaseid. Ümber terve platsi kees vilgas elu, sest eks seal, kus turiste, on ka palju neid, kes soovivad turistide käest raha kätte saada. Seal leiab tänavakunstnikke, kaubitsejaid, kastaniküpsetajaid (kastanid said ära proovitud – päris söödavad) ja kaarikusõidu pakkujaid.

Hispaania väljakult suundub Piazza de Popolo suunas mitu kitsast nooblit kaubatänavat, mis kõik palistatud arvukate brändikauplustega. Itaalia on just õige koht, kui sind paeluvad brändikaubad. Kõik tuntumad märgid on elegantsete butiikidega esindatud ning need ei ole sugugi tühjad ja kõledad, kuhu ehk sissegi ei julge astuda.

Küll ei tasu aga kõvahäälselt eesti keeles väljapanekut ja hindu komment-

teerida, sest pole ime, kui teenindajaks satub võõrsil resideeruv kaasmaalane. Allakirjutana just selline piinlik lugu juhtuski, aga midagi pole paremat elavast õppetunnist ja edaspidi jätan kommentaarid enda teada.

Kaubatänavate rägastik kulmineerub Piazza de Popologa, mille ääres asetseb kaks peaaegu identset vaatamisväärset kirikut. Sealsamas Pincio künkal asuv Villa Medici on küll enamasti külalistele suletud, kuid silmailu pakub kaunilt kujundatud ja antiiskulptuuridega varustatud aed. Lähedusest leiab ka ühe maailma kuulsamatest purskkaevudest – Trevi oma nimelt.

Kord juba peatusin väliskohvikute ja -restoranide teemal ja pean märkima, et hinnad on enamasti samas suurusjärgus, kümmekond eurot ja veidike alla või peale ahjus valmistatud pitsa või mahlase pasta eest. Veine saab tellida nii klaasi- kui pudelikauppa. Hinnad ei ole taas üldse üle mõistuse. Mida kaugemal kesklinnast, seda soodsama restorani aga leida võib. Tol imesoojal päeval, mil külastasime Vatikani, valisime lõunasöögiks restorani, kus olid söömas enamasti kohalikud – seal olid hinnad paari-kolme euro võrra madalamad, samas toiduelamus vahest aga kõige autentsem.

Vatikani rääkides tuleb ära märkida, et kui Rooma kesklinnas on enamasti kitsukesed tänavad, mis kulmineeruvad suuremate või väiksemate

väljakutega, siis Vatikan on avar ja suursugune (nagu ka Colosseum). Peetri kirikusse on sissepääs külastajatele tasuta. Kui reisitakse omapäi, siis suurema ajaloohuvi korral tasub võtta audioidid, mis tutvustab väga põhjalikult Peetri kiriku seinte vahel asuvaid väärtuslikke kunstiteoseid. Vatikani jaoks soovitatakse paaripäevasel puhkusel reserveerida rohkem aega kui vaid paar tundi. Muuseumikompleks on hiigelsuur (sissepääs tasuta) ja seal on üks maailma tähtsamaid kunstikogusid.

Pisikesed poekesed

Kui liikuda kiiresti maise asjade suunas, siis Vatikani ümbruses on taas kord suured ostlemisvõimalused. Kuid Rooma kesklinnas napib meie jaoks harjumuspäraseid kaubamaju (jumal tänatud, need on surutud enamasti äärelinna), siis pisikesed poekesed lisavad ostlemisele hoopiski uue emotsiooni. Tühjalt tarbima nad ei kutsu, aga tore on kas või tutvuda niisama Itaalia disainerite töödega ja vaadata kvaliteetseid kaupu vahelduseks kõikjal laiutavale kiirmoetööstuse toodangule.

Ja mis veel silma jäi – itaallased on oma väljanägemiselt ikka kuratlikult stiilsed, silm suisa puhkab peal. Kinnitust sai ka üks kuuldus: Roomast on tõesti raske leida vaba parkimiskohta või siis autot, millel puuduks pisema või suurema kokkupõrke tagajärjed.

es

▲ Vaade Via Condottile, kaubandustänavale, mis algab otse Hispaania treppide juurest. Õhtu on kaunis, ent hommik mõneti põnevam – poodide avamist ootavad jaapanlased on omaette vaatamisväärsus.

◀ Vatikan – kunagine Rooma sünonüüm, jumala maapealne esindus ka täna.

▶ Autori puhkehetked Rome Cavalieri hotellis ödusas heaolus.

Marian-Liis Rõõmsalu

São Paulos, nagu kogu Brasiilias, elavad käsikäes riigi kõige rikkamad ja kõige vaesemad inimesed.

Tekst LIIS KÄNGSEPP

Linn ulmefilmist

Gustavo Minasi

São Paulo pole eriti turisticõbralik koht,“ ütlevad kõik brasiillased, keda Liis Kängsepp tunneb, hoolimata sellest, kas nad on pärit sellest suurlinnast või mõnest muust paigast Brasiilias. Neil on ka õigus – eelkõige on São Paulo üks suur rahasmasin, kus lõputute pilvelõhkujate vahel käib pidev sagimine eesmärgiga rohkem raha kokku ajada.

Minu meelest nad ei oskagi siin muust rääkida kui rahast ja selle kokkukraapimisest,“ tunnistab mõnevõrra sarkastiliselt üks mu tuttav, kes juba õige mitu aastat São Paulos on elanud.

Ja raha on São Paulos palju. Just siin on riigi kõige suurem kontsentratsioon nendest vähestest, kes teenivad üle 4000 reaali kuus (praeguse kursi järgi natuke üle 20 000 krooni), minu sõbra Migueli hinnangul peaks neid olema vähem 10% rahvastikust. Rääkimata nendest õnnelikust, kelle aastapalkade kõrval teenib ka Urmas Sõõrumaa vaid kopikaid.

„Minu sõber Catherine töötab kon-

toris, kus keegi tema töökaaslastest pole São Paulos mitte kunagi bussis ega metrooga sõitnud,“ heidab Brasiilia superrikkurite igapäevaelule valgust austraallanna Zoe, kes on juba paar aastat linnas elanud ja töötab ühes pangas. Põhjus on ilmselge – lisaks sellele, et nad kardavad tavalikkuses oma elu ja rahakoti pärast, on paljudel oma autojuht või isegi isiklik helikopter, millega tööle sõita.

Helikoptereid peaks São Paulos olema hinnanguliselt 300 ümber, mõned pakuvad aga, et kohtereid on juba üle 400. Ajaleht The Guardian ennustab, et veel lähema kahe aasta jooksul lisandub kohteriarmeesse São Paulos veel pea 100 uut lennumasinat. Võrdluseks võib välja tuua, et Lonely Planeti andmetel on New Yorgis vaid 60 helikopterit. Guardian toob veel võrdluseks, et igal aastal toimub São Paulo kesklinnas vähemalt 70 000 helikopterilendu, samas kui Londoni peamisel helikopterite maandumispaijal on ainult 11 000 õhukütõusu-maandumist aastas.

LÜHEM TEE LÄHEB HELSINGI KAUDU.

Finnair lendab 9 Aasia sihtkohta ja rohkem kui 40 Euroopa linna, kasutades kiiret ja lühemat põhjapoolset õhuteed, mis kulgeb läbi Helsingi. Meie USA sihtpunktiks on New York. Loe meist lähemalt veebilehel www.finnair.ee.

THE FAST AIRLINE BETWEEN EUROPE AND ASIA

Ilmselt on helikopterid minu jaoks põnev teema, ma ei tea Eestis vist küll ühtegi inimest, kes kopteriga tööle sõidaks. São Paulos aga, palun väga, on pea iga peenema kõrghoone katusel helikopteri maandumisplats ja pole just vähe neid inimesi, kes kasutavad kopterit igapäevase sõiduvahendina. Rääkimata sellest, et helikopteri saab parkida ka peenemate ostukeskuste katustele.

„Kopter aitab kokku hoida aega ja on turvalisem kui auto,“ toob Miguel välja, miks rikkurid koptereid kasutavad. Tõesti, São Paulo liiklus on linna üks suurimaid valupunkte. Eelmise aasta lõpus oli linnas vähemalt kuus miljonit autot ja väidetavalt registreeritakse iga päev vähemalt 1000 tükki juurde. Lisaks on Brasiilias suhteliselt levinud nii lihtsalt autode kui ka rikkurite röövimine, mis oligi üheks põhjuseks, miks kopterid 90ndatel São Paulo õhuruumi vallutama asusid.

Kopterit kaaperdada on aga pisut keerulisem kui autot. Eriti, kui investada, et piloot on kas rikkuri enda või tema ettevõtte palgal ning kopteri lennutund peaks Migueli hinnangul maksma umbes 4000 reaali. Ehk rohkem, kui on suurema osa brasiillaste mitme kuu palk. Sellele lisanduvad otse loomulikult veel piloodi palk

ning kopteri parkimis- ja hoolduskulud. Väidetavalt töötab São Paulos pea 1000 helikopteripilooti ning nende aastapalk ulatub 100 000 USA dollarini aastas.

Kuna päris oma kopterit saavad endale lubada siiski vaid vähesed, kuuluvad paljud kopterid hoopis suurfirmadele ning nendega liiklevad tippjuhtkond ja mõnikord ka olulised kliendid. Nii näiteks sõidab iga päev kopteriga tööle Zoe ülemus, ühe Brasiilia panga president.

„Mul on ka sõpru, kellel on oma kopter,“ tunnistab Miguel, „nad polegi ausalt öeldes nii väga kallid, odavama peaks kätte saama umbes miljoni reaali. Aga nõudlus on praegu suur, tuleb mitu aastat järjekorras oodata.“

„Mul on ühed tuttavad, kes aeg-ajalt sõidavad oma isikliku kopteriga randa, vältimaks liiklusummikuid,“ ütleb ka Zoe, „nad kutsusid mind ka ükskord kaasa, aga ma ei saanud minna.“

Lonely Planetist võib lugeda, et need, kel päris oma kopteriks raha napib, on moodustanud omamoodi helikopterite kooperatiivid, mis võimaldavad kopteri hooldus- ja ülalpidamiskulusid omavahel jagada. Liitumiseks tuleb välja käia 50 000 USA dollarit, sellele lisandub aastamaks 40 000 dollari.

es

Antonio Carlos Casteljo

Eestlased São Paulos

Juba enne Teist maailmasõda ulatus eestlaste kogukond Brasiilias umbes 3000 inimeseni, suurem osa neist saabus aastal 1925. Esimesed eestlased saabusid Brasiiliasse aga juba 20. sajandi esimestel aastatel.

Suur osa eestlastest sai tööd kiiresti laienevatel kohvipõldudel, mille omanikud vajasisid hädasti töökäsi ning olid nõus ise reisikulud kinni maksma või survestasid riiki, et see uute tööliste saabumist finantseeriks.

Suurem osa täna São Paulos elavatest eestlastest on kunagised väljarändajad või nende järeltulijad, kellest paljud enam eesti keelt sisuliselt ei valda. Eesti aukonsul São Paulos Jüri Saukas peaks eesti keelt küll rääkima, kuid kirjutamisega jääb ta hätta ja vastab kirjadele inglise keeles.

Viimastel aastatel on São Paulos üllatuslikult kanda kinnitanud minu enda sõbrad – kursavend Erik Henno on Postimehe ajakirjanik ning ülikoolikaaslane Triinu Gröön töötab Brasiilia popimas kosmeetikatööstuses Natura.

Veel huvitavaid fakte

- São Paulos elab hinnanguliselt 12,6 miljonit inimest, koos äärelinnadega umbes 20 miljonit.
- São Paulo osariigis on Brasiilia kõige suuremad tööstused ja elab kõige rohkem inimesi, osariigi elanikkond on samas ka rassiliselt kõige mitmekesisem. Näiteks on São Paulos suurim jaapanlaste kogukond väljaspool Jaapanit.
- São Paulos on Brasiilia kõige paremini haritud keskklass, elavad kõige rikkamad inimesed ja asuvad kõige vaesemad slummid. Seal on Brasiilia suurim börs, olulisim sadam ja kõige hullem liiklus.
- Ka Ladina-Ameerika suurim avalike geide kogukond elab just São Paulos.
- São Paulo hüüdnimi on Sampa, linna elanikke kutsutakse paulistanadeks, osariigi elanikke paulistadeks.

Alexandre Fagundes De Fagundes

Soovitame soojalt.

Uus Lomaopas alustab suve

Reisikorraldaja Aurinkomatkat verivärske Lomaopas tutvustab järgmiseks talveks ligi sadat puhkusekohta. Väljaandest leiad ka uusi toredaid kohti, nt kauni loodusega Langkawi, Borneo ringreisi, Florida Key Westi ja Rio de Janeiro–Búzios-kombineeritud reisi. Kindlusta endale koht päikese käes ja broneeri oma reis esimeste hulgas.

Lisateave Estravelist tel. 626 6266,
e-post: ikontor@estravel.ee. www.aurinkomatkat.fi

**aurinko
matkat**

Tekst KATRIN SAMLIK

Moeteadlikus Milanos

Kes peaks Milanot külastama? Katrin Samlik võib julgelt öelda, et kindlasti kõik need, kes peavad lugu kõrgmoest ja trenditeadlikust riietumisest, aga kindlasti ka need, kes tunnevad huvi ajaloo, kunsti ning kultuuri vastu. Milano on ühtlasi Itaalia suurim tööstuskeskus ning seda peetakse riigi rikkaimaks linnaks.

Milano lennujaam ei ole just kõige uuem ja vingem, nii et saabumise emotsioonid jäävad tagasihoidlikuks. Siis aga jalutan mööda esimesest kohvikust ning saiade ja kohvi lõhn valmistab ette Itaalia köögiks.

Sõit lennujaamast linna ei ole lähimate killast, kuid buss on mugav ja peagi olen Milano suursuguses raudteejaamas. Sigimist ja sagimist on siin küllaga, kohvriga on tunglevas rahvamassis üsna vaevaline üht maailma kaunimat raudteejaama imetleda.

Tänavale jõudes kulub hetk aega, et aru saada, kus ma nüüd täpselt olen ja kuhupoole minema pean, aga õnneks on Milano metroopeatused märgistatud kaugele paistva suure ja punase M-tähga. Liine on kokku kolm, millest ühe lõpp-peatus on Milano Rho massiivne messikeskus, kus aastas toimub sadu erinevaid messe ning kongresse.

Kes eelistab vaate nautimiseks maa peal liiklemist, võib sõita trammiga, liine on palju, kuid nende marsruutides orienteerumine ei pruugi kõige lihtsam olla. Kindlasti ei soovitaks ma kesklinna autoga minna – esiteks ei ole parkimiskohtadega just priisata, teiseks peab tasuma saastemaksu kesklinna sõidu eest ning kolmandaks on tipp tundidel meeletud ummikud.

Hea mõte on võimalikult palju jala käia – see oleks justkui tasuta moeetendusel *catwalk*'i jälgimine. Kõikjal näeb nii viimase hetke moodi kui aegumaid klassikuid, tuntud moeloojate toodangut nii naiste kui meeste seljas.

Kogu Itaalia on tuntud rohkete kuns-

tišedöövrite poolest ja Milanoski on neist mitmeid. Peamine ning kõige tuntum neist, Leonardo da Vinci „Püha õhusõõmaae”, on maalitud Santa Maria delle Grazie kloostri söögisaali seinale. Et kaitsta allesjäänud maali, lubatakse külastajaid seda kaema vaid 25inimeseliste gruppides 15 minutiks korraga. Seetõttu tuleb ka aeg broneerida, seda eriti kõrghooajal, nii neli kuud ette.

Hiigelkatedraal

Milano keskpunktiks peetakse maailma suuruselt kolmandat katoliku pühakoda Milano toomkirikut, mis mahutab kuni 40 000 inimest. Katedraali teeb eriti kauniks selle omapärane katust 135 tornikese ning tohutu hulga kujudega. Kel huvi ja jaksu, võib imeliste vaadete nautimiseks ronida katusele. Kirikuesine väljak on mõnus koht välikohvikute nautimiseks ning elu-olu jälgimiseks. Arvestama peab muidugi keskväljaku kõrgemate hindadega.

Milanos asub ka üks maailma tuntumaid ooperiteatreid Teatro alla Sca-

la, rajatud 18. sajandi lõpus kohale, kus sajandeid tagasi asus Santa Maria alla Scala kirik. Tänapäeval on suurejoonelise interjööri teatri külastus maiuspala igale ooperisõbrale. Sel hooajal on mängukavas muuhulgas „Don Carlo”, „Tristan ja Isolde” ning „Aida”. Piletihinnad algavad 30 eurost.

Toomkiriku ja La Scala teatri vahele jääb kõikide kaubanduskeskuste ema Galleria Vittorio Emanuele II. Neljakorruselise hoone kaht läbivat galeriid katavad imeilusad kaarjad klaaskatused ja kauplustest leiab kõike – kõrgmoest raamatuteni, rohkelt baare, restorane ning kohvikuid. Samas asub ka linna uhkeim hotell – Park Hyatt. Odavaima toa hind võrdub enam-vähem Eesti keskmise kuupalgaga.

Milano pakub midagi igale maitsele ja rahakotile, kuid kõige rohkem ikka piiramatu limiidiga krediitkaardi omanikele. Kesklinna poed jäävad piirkonda, mille nurkadeks on Toomkiriku, Cavouri ja San Babila väljakud. Siin on esindatud kõik tuntud moebrandid –

Gucci, Prada, Luis Vuitton, Salvatore Ferragamo, Fratelli Rossetti jne.

Imeilusa ja ülimumuga pesu austajad peaksid üles otsima Intimissimi buduaarpoed. Huvilised saavad endale palgata professionaalse nõustaja, kes on kursis nii viimaste trendide kui linnas oleva kaubavalikuga ning aitab just sobivad esemed välja valida.

Kõik Armanist

Via Manzoni asub omalaladne kõrgmoe Meka – Spazio Armani poe-kompleks. Lisaks riietele, parfüümidele ja aksessuaaridele leiab sealt ka tuntud moelooja mööblit, sisustusdetaili ja lilli. Lisaks asub kompleksi esimesel korrusel sohvabaar Emporio Armani Caffè. Kogu kompleksi on kujundanud ja disaininud loomulikult suurmeister ise. Silmailu jätkub ka neile, kel rahakotirauad kinni roostetanud.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Milano on nii kultuuri kui meelelahutust, maitstvat sööki ning lai veinivalik. Külastamist väärib ta igal juhul.

JCI Junior Chamber International Estonia
Worldwide Federation of Young Leaders and Entrepreneurs

RAT RACE 2009 Kontorirotid tõusu (t)eel!

TALLINNA RAEKOJA PLATS, 1. JUUNI KELL 15.00
TARTU RAEKOJA PLATS, 1. JUUNI KELL 16.00
RAKVERE KESKLINN, 5. JUUNI KELL 17.00

Käes on aeg võtta kapist tossud, kutsuda oma tiim ühisele lõbusale mõõduvõtmisele ja näidata, kes on TEGELIKULT kõige kiiremad kontoritöötajad Eestimaal.

Osale aasta lahedamal üritusel, saa tähelepanu ja võida kaasvõistlejaid. Registreeri oma meeskond juba TÄNA aadressil www.ratrace.ee

Sinu tähetund saabub peagi!

ESTI PÄEVALEHT
Postimees

exact

PROVOKE
Create Meaningful Experiences

pare | Eesti Personalitöö
Arendamise Ühing

Martin Sookael põikas Kopenhaagenit külastades paariks tunniks sisse ka hiljutisse hipipealinna Christiansiasse. Esmamulje paistab olema ammendav – vabalinnast ei ole enam mitte midagi järel, iseküsimus on, kas see on hea või halb.

Vabalinna allakäik

Tekst **MARTIN SOOKAEL**

- „Hey, can I ask you for a cigarette?“
- „Sure“

Esimese suitsu annab ta mulle, teisest hakkab endale tubakat pihku pudistama, et sinna kanepit sisse segada.

Mina aga kirun suitsetajareflekse. Võimatu on samal ajal märkmikku

kirjutada ja süütevalmis sigaretti lihtsalt suus hoida. Ila hakkab otse märkmikku tilkuma, aga kirjutama siin peab – kõikjal on sildid, et pildistamine on keelatud.

Christianiast kirjutatakse ja räägitakse palju. Mina arvasin, et näen siin pikkade blondide rastassetõmbunud juustega hipisid päikese käes kanepit

suitsetamas, kitarrimängimas ja vanu häid laule laulmas. Selle asemel nägin palju lühikeste juustega poisse tekno-muusikat kuulamas. Ja suuri silte „Say no to hard drugs“.

Elteadmisega, et Euroopa skvottides kuulataksegi peamiselt teknot ja ollaksegi peamiselt lühikeste juustega, ei oleks see pidanud üllatus olema, aga

Christiania lugu

1970. aastatel kolisid armeest mahajäänud barakkidesse kodutud, kes polnudki ainult räpased õlid, vaid alast sai skvotterite, hipide, anarhistide ja muidu kogukonnaelu ja kollektivismi austajate väike, ligi tuhande elanikuga vabalinna.

Osaliselt suisa legaalse iseseisva üksusena tegutses see vastuoluline sotsiaalne eksperiment kuni 2004. aastani. Kogukonnas kehtisid Taani seadustest erinevad reeglid, aga keelatud oli siiski palju asju (relvade ja vägivalda kõrval näiteks ka kuulikindlad vestid ja autod), v.a lahjemad narkootikumid. Kanepiving häiris valitsejaid muidugi kõik need aastakümned, aga silm pigistati kõigi jaoks mugavalt kinni.

Lõpuks üritas valitsus siiani riigi kaitseministeeriumile kuuluv maal korra majja lüüa. Järgnesid majade lammutamised, reidid ja muud „normaliseerimise meetmed“, mis põhjustasid palju vägivalda, väikesi proteste ja suuri rahutusi, lausa surmasid.

Valitsus on Christianiasse kavandanud nii arendusprojekte, osalist vabaduse säilitamist kui mida kõike veel, aga miski ei kipu õnnestuma. Nagu on jäädavalt kadunud ka kunagine, paljude jaoks paradüüs.

oli siiski. Christianias räägitakse alati kui hipiparadiisist. Ma pakuks, et see on pigem hipipõrgu. Või hipigetot. Või äkki ongi uue aja hipid hoopis teistsugused ja mina pole muud kui üks ajast maha jäänud hipi?

Christiania näeb natukene välja nagu võssakasvanud ja ülerahvastatud Kiievi äärelinn. Ainult keset küla loigatakse sulle raha eest suure kangi küljest seda värvi roheline ja nii suur tükk hašišit, nagu ise tahad. Härra Martini rohelisetaju, tahtsin ma öelda. Kui näkku vaadata, siis jalutas minust just mööda lühikeste juuste, jämeda hõbeketiga, mustade lohvakate kiledressipükste ja kollamustade tossudega suur jõmm. Aga kohe pärast teda tuli viisakas hallis kontoriülikonas noor mees. Taani on vastastikuse aktsepteerimise maa.

Igal pool ümber minu istuvad inimesed, kes segavad eri vahenditega kokku tubakat ja hašišit või suitsetavad pikkadest plärudest tubaka ja hašiši segu või kimuvad erinevate puhta hašiši suitsetamise instrumentidega. Üksikud erandid istuvad niisama ja joovad õlut. Juba see on lahe, et siin saab ke-

set tänavat istuda ja õlut juua.

Lisaks võimalusele otse kivil või pingil ennast meelemürgitada on siin ka palju kinnise ja lahtise õhuga kohvikuid. Üks neist näiteks on Moon Cafe. „Tere tulemast Moon Cafe’sse. Rohkem kui 6000 relvastatud läbiotsimist aastast 2004. Turvalisim koht, kus olla“.

Taanis on populaarsed sellised jalgrattad, mille ees on kast ja milles saab vedada poekotte, asju ning lapsi. Kärruga jalgratas sõidab minust mööda. Ees kärus istub suur, valge T-särgi ja lühikeste juustega mees ja tema kõrval valgetriibuline bullterjer.

Sadulas väntab õbluke tumedajuukeline tütarlaps. Ratas sõidab suure kolina saatel vastu äärekive. Kastis istuv mees võtab pika kuusepuust kepi, toetub sellele ja lonkab rattakastist välja. Tema ühes jalas pole jalatsit, vaid on sokk. Ta toetub koorimata kepile ja läheb hašišileti poole. Naine üritab samal ajal ratast äärekivi otsast tagasi manööverdada, aga lenksud teevad järsu jõnksu ja tema käes olevast õllepurgist lendab suure kaarega välja vahutav õlu.

Kanepit müüval mehel on käes must kinnas. Umbes selline nagu jalgratturitel, aga pikkade sõrmedega. Ta võtab ühe leivapätsisuuruse tüki hašišit ja tõstab selle lauale teiste sarnaste kõrvale. Mõtlen, et huvitav, miks need kindad head on. Kas juhuks, kui politsei tuleb, et siis ta käed ei haiseks kanepi järele? Või et klient näeks, et neil on puhas koht? Kusjuures müüja taga seisab veel neli samasugust meest samasuguste kinnastega.

Mõtlen, et äkki kindad on head selleks, et siis ei imbu terve päeva jooksul käes hoitud narkootikum läbi pihu verre.

Müüja võtab hammastega pätsi otsast suure tüki ja paneb selle lauale. Laual ilutseb käsitsi kirjutatud silt „80 krooni“.

Kogu austusest vabaduse vastu. Ma pean märkima, et rohkem kui hipilaa-ger näeb see koht siin välja kui ühiskonna mädapunn. Aga kui organismis on midagi piisavalt valesi, siis kusa-gile peab see punn ju tekkima. Ja siin istudes on hea meel vaadata seda – ühiskonna meikimata nägu.

Alati parimad hinnad!

- * Otselennud Tallinnast igal nädalal
- * Ekskursioonid eesti ja vene keeles
- * Osta meie reise parimatest reisibüroodest

Otsetee päikese alla!

tel **16316***
*tasuline infoliin

Linnad kahel rattal

Agaram linnareisija on Euroopat pidi tuuritades kindlasti märganud mitme linna tänavail moodsaid rattarendi punkte. Need vähem või rohkem värvikirevad reklaamrattad on saamas linnaliikluse lahutamatuks osaks ning pakuvad mugavat võimalust punktist A punkti B liikuda nii kohalikele kui turistidele.

Moodne rattarent on väga mugav teenus – kui varem pidi minema ratast laenutama kuhugi nurgatagusesse kontorisse, siis nüüd leidub vajalik sõiduriist otse linnatänaval, just seal, kus parajasti rattasõidu isu või vajadus tekib. Parimad võrgustikud katavad keskusi aukartustäratava tihedusega, laenutuspunktide vahe on vaid mõnisada meetrit. Mugav on ka ratta loovutamise – jäta selle sinna, kus teekond lõpeb, ja ei mingit tüütut pedaalamist retke alguspunkti.

Veel üks meeldiv nüanss: laenutad ratta just selleks pooltunniks või tunniks, mil sul seda vaja on, ja kui taas vajadus peaks tekkima, laenutad uuesti. Kõik see mugavus on tihti kokkuvõttes ka oluliselt odavam, kui seda olid vanamoodsad rattalaenutused.

Viie aasta tagusega võrreldes ei ole laenutus enam tüütult siduv velopuhkus, vaid mugav võimalus kiiremalt liikuda, avastamaks nurgataguseid, kuhu muidu ei satuks.

Tõsi, vana kooli laenutuste rattad on enamasti mugavamad – kergemad ning kiiremad, aga kellel siis linna avastades seda sportlikku kvaliteeti niiväga vaja on.

Järgnevalt ülevaade mõnest rattarendi võrgustikust, huvilised leiavad põhjalikuma loetelu ja kirjeldused veebiaadressilt bike-sharing.blogspot.com.

Berliin

Esimest korda sattusid rendirattad mu vaatevälja möödunud kevadel Berliinis, kus ühte Euroopa moodsamatest veloarmadadest käitab Deutsche Bahn. Saksa riigiraudtee pakub samasugust teenust lisaks Frankfurdis, Kölnis, Münchenis, Stuttgartis, Karlsruhe ning kevadest ka Hamburgis.

DB omad on päris kindlasti maailma parimad avalikud rattad – alumiiniumraami, korraliku käiguvaheti ja esiamordiga. Rendisüsteem on esmapilgul keerukas, ent seda tõesti vaid esmapilgul – laenutus toimub mobiili vahendusel. Vajalik on eelnev registreerumine netis www.callabike.de või telefonitsi.

Järgneb mõningane tüütu opereer-

imine erinevate koodidega (koduleheküljel on siiski selged juhised) ning sõit võib alata. Lõpus lukustad ratta ning märgid puutetundlikul ekraanil, kas peatus on ajutine või soovid teenuse kasutamise lõpetada. Loovutuskoha leidmine on lihtne – selleks võib olla suvaline (!) ristmik, kus õnnestub ratas lukustada liiklusemärgi, hoidja või teepiirde külge. Teenuse lõpetamiseks on vaja veel veidi telefonisuhtlust.

Rent maksab kaheksa euro senti minut ning kui üheksa eurot on täis tiksunud, on see ka ühe päeva maksimumaalne hind. Nädal maksab 60 eurot. BahnCard'i olemasolu garanteerib natuke madalamad hinnad.

Barcelona ja Stockholm

Ka JCDecaux' konkurent Clear Channel opereerib reklaamrataste võrgustikke ning suisa 13 linnas üle maailma. Suurimad rattapargid leiduvad Barcelonas (6000 ratat), Stockholmis (2000) ja Zaragozas (1000). Ka Clear Channeli rattad pole miskid iludused, ent vähemasti on need kolmekäigulised ja mõnevõrra kergemad kui eelmainitud Velib'i omad.

Piirkonniti on Clear Channeli teenus väga erinev. Kui Barcelona Bicing on orienteeritud eelkõige kohalikele elanikele ning turistidele on rataste kasutamiseks mõningaid piiranguid (vaid aastakaart), siis Stockholmis on turist igati tervitatud rattakasutaja. Lähtuvalt piirkondlikust iseärasusest erineb ka rataste kvaliteet – rootslased suudavad rattaid tunduvalt paremini hooldada kui kataloonlased. Turistisõbralik on siiski ka Zaragoza Bizi Hispaanias.

Stockholmis saab ratta kasutamiseks igast suuremast transpordisõlmest lunastada kaardi, mille hinnaks on 125 Rootsi krooni kolme päeva kohta, aasta maksab 250 krooni. Täiendav tunnitasu puudub, ent ühekordne rattakasutus ei tohi kesta kauem kui kolm tundi. Lubatud aja ühekordne ületamine toob kaasa hoiatuse ning korduv rikkumine tühistab laenutuskardi kehtivuse.

Võrgustik on vähemalt kesklinnas tihe ning kuna Stockholmis ei ole laenutustevahelist pausiperioodi määratletud, siis võib järgmist kolmetunnist sõitu alustada kohe pärast eelmise ratta tagastamist.

Rattad on väga hästi hooldatud ning nende ümberjaotamine laenutuspunktide vahel toimub kiirelt – olukord, kus rattad kuhugi kuhjuksid või mõnes laenutuspunktis puuduksid, on väga haruldane.

Karl-Kristian Nilgesen

phototram

Pariis

Maaailma suurim avalike rataste rendivõrk Velib tegutseb Pariisis, kus seda käitab reklaamikontsern JCDecaux. Teenust osutatakse linnale kuuluvate reklaamipindade müügiõiguste lepingu raames – mugulid teenivad raha välireklaami müügist ning suunavad osa tulust linnale vajalikku (ratta)infrastruktuuri. Mastaabid on aukartustäratavad – 20 000 ratat ja 1450 rendipunkti.

Õiguse rendiratat kasutada saab laenutuspunkti automaadist ning selle hinnaks on üks euro päevas, viis eurot nädalas või 29 aastas. Esimesed 30 sõiduminutit on tasuta. Siit edasi hind progresseerub ning kaks tundi maksab juba seitse eurot.

Taotluseks on sundida kasutajaid tagastama rattaid lühikese intervalliga, et liikurid oleks aktiivselt käigus. Tege-

likult ei kaasne sellega miskit ebamugavaust – rendipunkte leidub Pariisi kesklinnas pea iga 300 meetri tagant ning nõnda saab pooltunni lõpu lähenedes ratta tagastada ning võtta kohe uue, et taas alustada tasuta rendiajaga. Tipptunnil ei pruugi uue ratta saamine siiski päris kohe õnnestuda.

Tänu karmivõitu sotsiaalsele keskkonnale näevad Pariisi rattad välja nagu inetud pardipojad – kohmakad ning rasked. Teenus käivitati 2007. aasta suvel ning sellest saati on kaotisi läinud 7800 ratat ning lõhutud on neid 11 600. Iga päev vajab suuremat või väiksemat sättemist 1500 ratat... Midaagi pole teha – vältimatu öine meelelahutus kohalikele vandaalidele ning Ida-Euroopa vargapoistele.

Rendirattaid pakutakse paljudes teisteski Prantsusmaa linnades.

Viin

Viinis korraldab JCDecaux rattalaenutust veidi teisel kujul kui Pariisis, nimelt kasutatakse rattaid siin otseselt reklaampinnana. Kasutaja kulud on üks euro registreerimistasuks, esimene tund on tasuta, teine maksab kaks eurot ning tunnihind progresseerub edasi nelja euron.

Ratta õigeks ajaks laenutuspunktidesse tagastanu saab tasuta tunde kasutada piiramatult, ent kahe kasutuskorra vahe peab olema vähemalt 15 minutit. Viini Citybike'i rattad on Pariisi sugulastest veidi vähem kohmakad.

Citybike Wien / Peter Anzaböck

Rooma ja Milano

Itaalias leiduvad avalikud rattarendi-süsteemid suurematest linnadest Roomas (Roma'n'Bike) ja Milanos (Bike-Mi). Laenutuste kodulehed on paraku ehtitaaliaalikud – pakuvad formaalse võimaluse valida inglise keel, ent realselt jäävad umbkeelseks.

Möödunud suvel põgusalt Roomas viibides mulle sealne rattarendi võrgustik silma ei hakanud ja lõpuks on Itaalias alati mõnus rüübata keset suvist linnas kolamist klaasike külma valget veini. Rattasõitu see meeleolu just väga

ei soosi. Ka itaaliakeelsele kodulehe andmetel on sealne võrgustik suhteliselt nappi olekuga – 200 ratas suurlinna kohta.

Milano teenuse korraldajaks on taas Clear Channel ning seal pakutav on operaatorile omaselt igati tõhus – 72 rendipunkti ning kahe ja poole eurone päevatariif, tasuta kolmekümmend minutit ning edasi tuttavlikult progressiivne hinnakujundus.

Oma rattaprojektid on ka pisematel linnadel ning hea ülevaate saab neist koduleheküljel www.bicincitta.com.

Helsingi

Oma rattavõrgustik on ka Helsingis. Soomlased, kes eksponeerivad end kaasaegse disaini kodumaana, pakuvad omaladsete seas jubedaima väljanägemisega rattaid. Rohelised kodaratele kinnitatud reklaamidega peletised on seevastu väga soodsad. Soomlased on sarnaselt prantslastega päris hirmus rahvas ja kuuldavasti loobitakse suur osa velodest lihtsalt merre – varastada midagi nii silmapaistvalt jubedat pole ju mõtet.

Ratta kasutamiseks tuleb laenutuspunktis jätta deposiidiks kahe-eurone münt ning ratta tagastamisel saab selle kätte.

Kuna puudub lühikesi rendiaegu ja tagastamist soosiv progresseeruv maksusüsteem, siis kipuvad rattad päeva jooksul haruldaseks muutuma. Samas – kui leiata tänavanurgalt hüljatud ratta, siis võite sellega rõõmsalt edasi sõita ning ratast tagastades teenite kaks eurot. Maa-ala, kus rattaid tohib kasutada, on piiratud – üldjoontes Hakaniemi olümpiastaadionini.

Helsingi puhul on tegu vananenud eelmise põlvkonna süsteemiga, mis eelnes ülalmainitud smart-card'idele.

Rattaprojekt oli ka juba kaheksakümnendate lõpul Joensuu, ent sealsed tallapressid läksid kõik kaduma. Neist on saanud omaette legend – kadunud isendeid kahesajalisest rattaperest on kohatud Tokyos, New Yorgis ja mujalgi üle maailma.

London

Lähiajal plaanib väga ambitsioonika rattaprojekti käivitada London. Nimelt avastas nende eelmine linnapea Ken Livingstone (silmapaistvalt punane sots), et Pariis on Londonile rataste plaanis ära teinud. Kuivõrd sotside linnavalitsustele on Euroopas enamasti omane suurejooneline avalike teenuste valik ja pompossete hoonete rajamine sõltumata projektide maksumusest, siis otsustas ka Livingstone rajada silmapaistvalt võimsa laenutusvõrgustiku.

Linnapeavahetus konservatiivist Boris Johnsoni vastu ei kuulutanud kulukale maksumaksja finantseeritud reklaamivabale projektile siiski kadu, kuivõrd see näikse võimaldavat tõhusalt poliitilist tulu lõigata. Juba järgmisel aastal peak-

sid Londoni tänavaid ilmestama 6000 ratas neljasajas laenutuspunktis.

Jääb veel vaid oodata, millal saab raste löikes moodne linn ka Tallinnast, ent seni kui siin tegelikke rattateid ei leidi ja majanduskriis kipub eelarveid kähkuma, pole vist lootust. Sotside linnavalitsust (mis euroopalikus traditsioonis oleks tähenduslik) ei ole kah silmapiiril.

Seegi, et meile meeldib nii mõneski teemas Ida-Euroopas esimene olla, ei ole abiks – Krakow käivitas möödunud aastal moodsa rattarendi projekti ning Bukarestis on juba varasemast olemas eht idaeuroopalikult kohmakas lahendus.

Tere tulemast meeldivale merereisile!

TEKIPILET /suund 180 kr (kood LRU)
 TEKIPILET /edasi-tagasi 300 kr (kood LRE)
 SÕIDUAUTO* /suund 180 kr

AUTOPAKETT 680 kr /suund
 3-5 reisijat

PEREPAKETT 600 kr/suund
 kaks täiskasvanut ja kuni 17 a. lapsed

TEKIPILET 545 kr/suund
 + buffet-õhtusöök ** + kajut B2 üleõiduks

TEKIPILET 370 kr/suund
 + buffet-hommikusöök + kajut B2 ülesõiduks

Hinnad kehtivad reisimiseks kuni 30.06.2009

Pileteid saab broneerida ja välja osta Eckerö Line'i Tallinna kassast, telefonil 664 6000, www.eckeroline.ee (broneerides kasuta tootekoodi) ja reisibüroodes üle Eesti.

* sõiduauto maksimaalne kõrgus 1,9 m ja pikkus 6 m
 ** hinnas majaveinid, õlu, karastusjoogid, kohv ja tee.

Täpsem info kodulehel www.eckeroline.ee ja telefonil 664 6000

Tule ja tutvu ka meie rühmareisidega Ahvenamaale, Saimaale ja Lapimaale!

Ahvenamaa
 30.06 - 03.07
 (üks öö saarestikus)
 3100 kr /täiskasvanu
 2700 kr/laps

Imelised Soome järved ja
 Savonlinna kindlus
 28.07-31.07
 3240 kr /täiskasvanu
 2860 kr /laps

Ahvenamaa
 17.08 - 21.08
 (kaks ööd saarestikus)
 3990 kr /täiskasvanu
 3600 kr /laps

Kullavärvides sügisene
 Lapimaa
 16.09-20.09
 3840 kr /täiskasvanu
 3460 kr /laps

Kõikide pakettide hinnad sisaldavad laevapileteid, ööbimisi laeval, kämpingutes ja motellis ning sööke laeval m/s Nordlandia (hinnas majaveinid, õlu ja karastusjoogid) ning hommikusööke kämpingutes ja motellis.

SÕIDUGRAAFIK			
	TALLINN		HELSINGI
E-R	17.00	→	20.30
	11.00	←	8.00
L	17.00	→	20.30
	11.30	←	8.00
P	16.00	→	19.30
	13.30	←	10.30

ECKERÖ **LINE**

Mirjam Matiisen ei ole turist, vaid elab siin. „Siin“ on Irkutsk Ida-Siberis, kus ta töötab Euroopa Vabatahtliku Teenistuse kaudu Baikali järve kaitsvas keskkonnaorganisatsioonis, õpib kohalikus ülikoolis ning räägib pärast seitset kuud juba päris head „Anne Veski aktsendiga vene keelt“.

Siberis reisimine nõuab kohanemisvõimet

Tekst ja pildid **MIRJAM MATIISEN**

„Kas sa saad sealt Siberist mulle mingi küllakutse sebida?“ küsis mult juba päris mitmes sõber, kes mulle paariks nädalaks siia Irkutskisse külla tahab sõita. Eestlased Venemaale just väga sageli ei reisi ja kuskilt aegade hämarusest pärineb ettekujutus, et turismireis tähendab silmitsi seismist meeletu bürokraatiaga. Tegelikult saab 30-päevase turismiviisa Eesti turismibüroodest kätte igasuguse küllakutseta ja pealegi veel üsna kiiresti.

Samamoodi ringlevad Eestis hirmujutud sellest, kui keeruline bürokraatia on juhul, kui tahad Venemaal viibida üle kolmekümne päeva ning tuleb teha sissekirjutus. Minu võõrustamiskogemused on näidanud, et sellegi Venemaa eripära saab kätte suurema vaevata: 300 rubla eest teeb teile sissekirjutuse esimene ettejuhtuv turismibüroo või majutusasutus.

Kõiki isevärki bürokraatiareeglid tasub võtta kui osa huvitavast reisikogemusest, sest sellised reeglid võivad siin tabada täiesti ootamatult... Näiteks pisikeses Baikali-äärses Sljudjanka linnas käib raudteejaama tualeti külastamine nii: soovija pöörduv vastava sooviga korrapidaja poole ja maksab talle 10 rubla. Seepeale läheb korrapidaja vastava luugi juurde, maksab teie eest saadud rublad,

luugikesest väljastatakse kviitung ja sellega saabki külastada paar ruumi eemal asuvat tualettruumi.

Pikk rongisõit on mõnus puhkus

Moskvast saab Siberisse muidugi ka lennukiga, aga soovitatav on vähemalt üks ots teha rongiga. Esiteks on see enam kui poole odavam ja teiseks mõnus puhkus. Ida-Siberi keskusse Irkutskisse lendab Moskvast viis ja pool tundi, rong läbib vahemaa kolme ja poole ööpäevaga.

Pikamaarongiga platskaardil (ca 50 aset vagunis) tasub võtta magamiskoht alumisele koikule, sest ülemisel istumiseks jääb pakiriul ette. Kui rong on täis ja seetõttu ka kõik istekohad võetud, võib pikalt ülemisel asemel lamamine lõpuks tüütuks muutuda.

Rongis saab tasuta kuuma vett, nii et pikale sõidule tasub kaasa varuda näiteks kohvi-tee ja kiirsuppe-nuudleid. Restoranvaguni menüü on üsna kesine, kuid toitu, jooke ja muud tavaari saab hankida peatustes – paljud inimesed elatuvad reisijatele kauba müümisest. Pakutakse enam-vähem kõike – leiba, jogurtit, viina, suitsu, vorsti, juustu, vett, kiirnuudleid, aga ka mänguasju, ehteid, riideid ja isegi sooja sööki – kartuleid kotletiga.

Stepsleid voodikohtade kõrval pole, kuid telefone saate alati laadida toredate ja lahkete vagunisaatjate juures. Muide, nendel prouadel on täielik ülevaade kõigi reisijate sihtkohtadest, nii käivad nad teid äratamas ja hoiatamas, kui peagi tuleb maha minna.

Pikamaarongide reisijad on täiesti tavalised ja toredad inimesed, kes kindlasti pole tulnud siia eesmärgiga röövida. Rongis toimub lausa midagi sotsiaalse kontrolli laadset: keegi ei tunne kedagi, aga on olemas teatav „meie vaguni“ tunne. Nii et pole vaja restorani või WC-sse oma pagasit kaasa tassida.

Siberi plussid ja miinused

Siberis võtavad teid vastu üldjuhul väga sõbralikud ja suhtlemisaltid inimesed, Eesti mõistes soodne ühistransport ja majutus. Autot ma siinkandis üürida ei soovita – rongitransport ja erakätes marsamajandus toimivad väga hästi ning sõidutavad inimesi piisava sagedusega igasse kanti.

Mis võib ehk isegi Eestist pärit inimesele natukene harjumatu tunduda, on teeninduskultuur. Tigedate nägudega teenindajaid kohtab igal sammul ja tihti on tunne, et kuningas

pole mitte klient, vaid hoopis teenuse osutaja või kauba müüja.

Kujutan ette, et Eestis ikkagi ei lööda sul enam sõnagi ütlemata nina all kassaluuki kinni ega riputada sinna silti „Obed“. Siin juhtub selliseid täiesti uskumatult jõhkralt mõjuvaid asju igal sammul ja poodi sisenedes tunned sageli end tüütu parasiidina, kes ei lase müüjal rahulikult ristsõnu lahendada või sõbrannaga telefoni teel lobiseda.

Samas, kui kurjade klienditeeninajatega meeldivalt suhelda, siis sulavad nad üllatavalt kiiresti ja osutuvad väga suhtlemisaldisteks ja abivalmiteks. Lihtsalt fassaad on esmapilgul natuke ehmatav.

Ja kui tahate Siberis korralikult noa ja kahvliga süüa, on targem oma nuga kaasas kanda. Nemad siin on endiselt harjunud ainult kahvliga ja väga visalt kaob ka komme juua lahustuvat kohvi. Sellist, millega me Eestis oleme harjunud, tuleb siin tikutulega taga otsida.

Loodus meelitab turiste üle maailma

Maailma vanim, sügavaim ning suurima mahuga mageveejärv Baikali, mida kutsutakse ka Venemaa pärliks, on vähemalt siinkandis iga siberlase jaoks au ja uhkus. Pole ka ime – mägene ja äärmiselt rikkalik loodus võtab ka paljunäinud inimese suu lahti. Turistina võite olla kindlad, et läbite siin kohalikega vesteldes ilmtingimata risküsitluse teemal, millised paigad on teil juba Baikali ümbruses nähtud ja kuhu veel plaanite

minna. Kohalikud on äärmiselt huvitatud sellest, et kõik turistid Baikali ikka kogu tema ilus saaksid imetleda.

Reisisihina ongi järve ümbrus üha enam populaarsust kogumas – praegu veedab Baikali ääres vähemalt ühe öö umbes miljon turisti aastas. Enamik neist on muidugi venelased, kuigi ohtlalt näeb ka välismaalasi.

Olen siinkandis kohanud nii prantslasi, uusmeremaalasi, austraallasi kui ameeriklasi jne, kes vene keelt sõnagi ei räägi; rikkalikuma reisikogemuse saavad Siberist aga kindlasti need,

kes kohalikega rohkem kui viis sõna suhelda oskavad. Inglise keele rääkijaid leidub harva ja isegi kui nad seda oskavad, pole nad harjunud võõrkeelt kasutama ning tahavad ikkagi vene keeles suhelda. Eriti nähes, et vähemalt mõned sõnad nende jutust on vestluskaaslastele tuttavad.

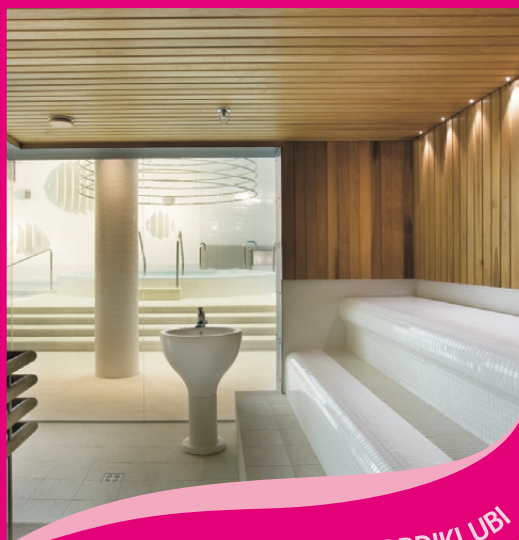
Kodumajutus paarisaja rubla eest

Hea võimalus kohalikega tutvuse sobitamiseks ja nende elu-olu uudistamiseks on kodumajutus. Baikali ümbrus on täis pisikesi talusid, kus öö maksab paarsada rubla. Näiteks kaunis mägi-küla Aršan Burjaatias on täiesti turistidele orienteeritud – vaid väheste talude aiavaraval ei ripu reklaamsilt ööbimisvõimaluse kohta, mis tähendab tavaliselt omaette tuba inimeste kodus, tihti käib hinna sisse hommikusöök ja soojad joogid kogu päeva vältel.

Pea iga hosteli, kodumajutuse või hotelli juurde käiv kohustuslik element on saun, mida saab tellida väikese lisaraha eest. Siberlased armastavad kuum sauna nagu eestlasedki, aga kase

TULE LÕÕGASTUMA UUDE MERITON CONFERENCE & SPA HOTELLI!

VEE- JA SAUNAKESKUS, SPORDIKLUBI

SPA HOOLITSUSED, ILUSALONG

RESTORANID, KOHVIKUD, BAARID

1. mai - 31. juuli pakume avamise puhul Estraveli Kuldkaardi omanikele soodsaid vee- ja saunakeskuse pakette.

Perepakett 790 kr (tavahind 915 kr)

Hinnas sisaldub:

- Vee- ja saunakeskuse pere päevapilet (2+2)
- Mademoiselle kohviku kinkekaart 450 krooni väärtuses

Küsi lisainfot teiste pakettide kohta Estravelist või loe täpsemalt www.meritonhotels.com.

Meriton Conference & Spa Hotel vee- ja saunakeskus on avatud E-P 07.00-22.00, Paldiski mnt 4. Pakkumise kasutamiseks esita oma Kuldkkaart veekeskuse vastuvõtus.

asemel viheldakse siin sageli kuusega.

Kui aga küsite, kuidas siberlased eestlastesse suhtuvad, siis võite olla kindlad – teid võetakse siin hästi vastu. Igatahes mina pole veel midagi negatiivset ega solvavat kuulnud. Samamoodi võite olla kindlad, et teid pannakse siin kohe ühte patta lätlasteleedukatega ning Siberis hakkate kuulma ka lugusid omal ajal Lätti või Leetu tehtud turismireisidest.

Kuidas orienteeruda?

Kõikvõimalike Siberi asulate, külade, linnade peatänavad kannavad minu kogemust mööda kolme nime: Lenini, Marxi ja Gagarini. Nii et kui olete mõnele eelmainitud tänavale sattunud, võite olla kindlad, et asute parasjagu linna südames.

Linnad ise on aga vägagi ise nägu. Vahel on mul tunne, et vaid paaritunnise rongisõiduga oleksin nagu sattunud eri riikidesse. Eeskätt muutub ühest linnast teise sõites just inimeste elumajade väljanägemine.

Näiteks pole ma Irkutskis näinud üldse selliseid elumaju, nagu on Angarski või Baikalski inimestel. Viimased elavad valdavalt puitmajades, mis piltlikult öeldes oleks justkui kalasoomustega kaetud, angarsklased on aga oma magalarajooni elamud kõik muustriliseks kujundanud... Ja kõik need linnad on siin üksteisest (Siberi mõistes) kiviviske kaugusel.

Turistidelt nõuab siinkandis ringiliikumine tugevat kohanemisvõimet. Näiteks tasutakse linnades ühistrans-

pordi eest täiesti erineval moel. Irkutskis pistetakse marsajuhile rublad pihku sõidu lõpus. Hoiaga aga, kui sul on plaan samamoodi tasuta seitsme tunni kaugusel Ulan-Udes – kui seal kohe sisenedes ei näita kavatsust raha ulatada, võidakse su peale valjult käratada!

Baikalskis aga toimivad ühistranspordina taksod. Olin esimest korda seal üksi sisse istudes suhteliselt imestunud, kui pärast minu sõidusoovi teatavaks tegemist ei näidanud juht üles mingisugustki kavatsust liikuma hakata. Hiljem selgus, et Baikalskis läheb peatusest võetud takso liikvele alles siis, kui sõidukisse on kogunenud neli samasse suunda sõitjat.

Kunstnikud ja käsitöömeistrid

Kõikvõimalike vaatamisväärsuste leidmiseks tasub asja uurida kindlas-

ti kohalikelt. Näiteks ei reklaami siin avalikult end peaaegu ükski kunstnik, kuid kui turist nende õuele jalu tabab, on nad heameelega nõus oma töid näitama.

Käsitööliste meisterdatud suveniire müüakse igal pool rohkelt, ehkki millegipärast armastavad nad kõik teha üsna sarnaseid meeneid. Suurim suveniirist müügihitt on kõikvõimalikest materjalidest ja kõikvõimalikes suurustes Baikali hüljes.

Kui asuda siit otsima nõuka-aja sümboolikaga kaupa (näiteks „Nu pogodi“ või Potsataja piltidega särke-patju-kotte jm), siis tasub teada, et nad on olemas, aga vajavad Miki-Hiirte ja Donaldi kuhilate vahelt üles leidmist. Seevastu kogu vene filmi- ja multikaklassika leiab kõikidest poodidest väga lihtsalt ja valik on väga esinduslik.

Ja lõpetuseks – Eestis (ja kindlasti mitte ainult) on levinud arvamus, nagu peaks Siberis (ja üleüldse Venemaal) nägema kogu aeg klaasist viina joovaid inimesi ning kindlasti on siin iga teine inimene umbjoobes.

Minu arvates kohtab hoopis Eestis joodikuid ja asotsiaale tunduvalt suuremas kontsentratsioonis kui siin, Siberis. Olen isegi kuulnud siberlaste nalja inglase aadressil: „Kõik inglased kujutavad ette, et Venemaal juuakse väga palju. Aga siin kohapeal nad näevad, kui palju nad tegelikult ise joovad.“

MEIE MAKSAME SINU ARVED

KUNI JAANIPÄEVANI

3G, 3.15 MP kaamera, MP3 mängija, e-mail

Sinu võit!
-1520.-

2970.-

Täishind: 4490.-

NOKIA
5610
XpressMusic

NOKIA
Connecting People

www.tele2.ee

Tule oma numbriga üle Tele2 kliendiks ja Tele2 maksab
Sinu mobiilarved jaanipäevani! Kuni 250.-/kuus.

Telefoni pakkumine kehtib kuni 3.05.2009 liitumisel Tele2 tähtajalise
18-kuulise teenuspaketi (va Hinnaliider10 ja Koolipakett).

TELE2
MILLEKS MAKSTA ROHKEM

Tekst ja pildid **MIRJAM MATIISEN**

Reisisoovitusi Baikali järve lähistel

Irkutski linn

Irkutsk ja Baikal käivad vaieldamatult käsikäes – linna külastades ei saa jätta järve äärde minemata ja vastupidi. Umbes 700 000 elanikuga Irkutsk on Ida-Siberi kultuuripealinn – siin tegutseb kümnekond teatrit ja kont-

serdisaalides on pea iga päev midagi vaadata-kuulata ning ma pole veel kohanud ühtki välismaalast, kes Irkutski kesklinna ilu ei ülistaks.

Vanalinn on kohati üllatavalt euroopalik – laiad tänavad, kõrged kaudid kivimajad, palju ilusaid kohvikuid,

euroopalikud ehte-, kosmeetika- ja rõivapoed. Kesklinnas on palju külastamist vääri vaid õigeusu kirikuid. Kõige selle euroopaliku kõrval aga tasub vaid paar sammu peatavatelt kõrvale astuda ja kohe teete tutvust Irkutski kauni ja värvika puitarhitektuuriga.

Ehkki Siberis reisisid näete kindlasti igal sammul peenelt nikerdatud ja väga julgetes värvitoonides puitmaju, tõstetakse Irkutski arhitektuuri esile kogu Venemaal. Puitaknaid võib siin ja ümberkaudsetes asulates lõputult pildistada – eestlase jaoks on need kõik lihtsalt niivõrd väljakutsuvad, ja samas kõik ise näoga!

Irkutski tuntumad muuseumid on Dekabristide muuseum (asub muide majas, kus elas kunagi Peeter Volkonski vanaisa, tuntud dekabrist Sergei Grigorjevitš Volkonski), kohalik kunstimuuseum ja koduloomuuseum Karl Marxi tänaval. Angara jõe kaldal paikneb laev-muuseum Angara, mis oli üks maailma esimesi jäämurdjaid ja mille abil valmis kunagi Siberit läbiv raudtee.

Ei tasu ehmuda, kui satute Irkutskis juhuslikult mõnele aasialaste turule. Hiinlasi, aga ka vietnamlasi, mongooli ja korealasi elab siinkandis üsna palju. Lisaks ülikoolis tudeerimisele on nad siia tihti tulnud ka äri ajama. Hiina turgudelt ja söögikohtadest soovitan samuti reisikogemuse rikastamiseks läbi astuda.

Pubikultuuri Irkutskis eriti ei harrastata. Kohalike puhul on tavalisem kellegi pool kodus kõigepealt „põhi alla teha“ ja siis edasi ööklubisse suunduda. Viimastest suuremad on samuti üllatavalt euroopalikud, välja arvatud ehk tõsiasi, et suitsetamine on neis kõigis lubatud ja laialt levinud.

Helle-Mai Perlasaasar

Listvjanka küla

Irkutski-Listvjanka liinil liiguvad marsruuttaksod edasi-tagasi umbes 15–30 minuti tagant, sõltuvalt sellest, kui palju reisijaid parasjagu sõita tahab – sõiduk väljub alles siis, kui kõik istekohad on hõivatud.

Listvjanka on Olhoni saare kõrval vaieldamatult tuntuim turistikohaks, kaubanduse keskpunkt, kus enim suuri hotelle ja restorane ning kõige suurem suveniiriturg. Kõige turistiliku kõrval saab Listvjankas õnneks näha ka mõnusat külaelu. Küla ise on pisike ja sellele teeb tiiru peale tunni-kahega. Kohalike kodudes leiab ka odavaid, paarisajakrooniseid öömaju.

Talvel kerkib Listvjanka kallastele jäälinnak suurte skulptuuridega ja

paik on ka talvise, üle kahe kuu kestva sportmängufestivali Zimniada põhiliseks toimumiskohaks.

Listvjankas soovitan kindlasti osta Baikali järve kala omulit, mis on hülge kõrval üheks järve tuntumaks müügiartikliks. Listvjankas saab omulit osta aastaajast olenemata seitsmel päeval nädalas, varavalgest hilisõhtuni ja täiesti soojana. Luban, et on maitsev suutäis.

Baikali viigrit nerpat ennast (juba aegade hämarusest on teadlasi vaevanud küsimus, kuidas sattus hüljes elama mageveejärve) saab elustast peast näha Listvjanka järvemuseumis. Hüljeste kõrval on sealne põhiatraksioon allveelaeva-imitatsioon, kus 15 minuti jooksul saab tutvuda järve sügavustega.

Taltsõ vabaõhumuuseum

Taltsõ paikneb ainsa Baikalist väljavoolava jõe Angara paremal kaldal, umbes 40 minuti marsasõidu kaugusel Irkutskist. Täpsemalt öeldes Irkutski ja Listvjanka vahepeal, kus tuleb taksojuhit peatust paluda.

Vabaõhumuuseum on esinduslik: siin paikneb 76 arhitektuurinäidet, mis iseloomustavad elu Siberis 17. sajandist 20. sajandi alguseni, nende hulgas koole, kirikuid, elumaju, aga ka sõjalisi hooneid.

Nii kohalike kui ka turistide seas muutub Taltsõ eriti populaarseks siis, kui käimas on mõni vene rahvuspüha,

sest neid tähistatakse alati suurejooneliselt. Näiteks aasta lõpus kolivad siia paaris nädalaks näärivana ja Snegurotška, kes juhivad iga päev sõuprogrammi.

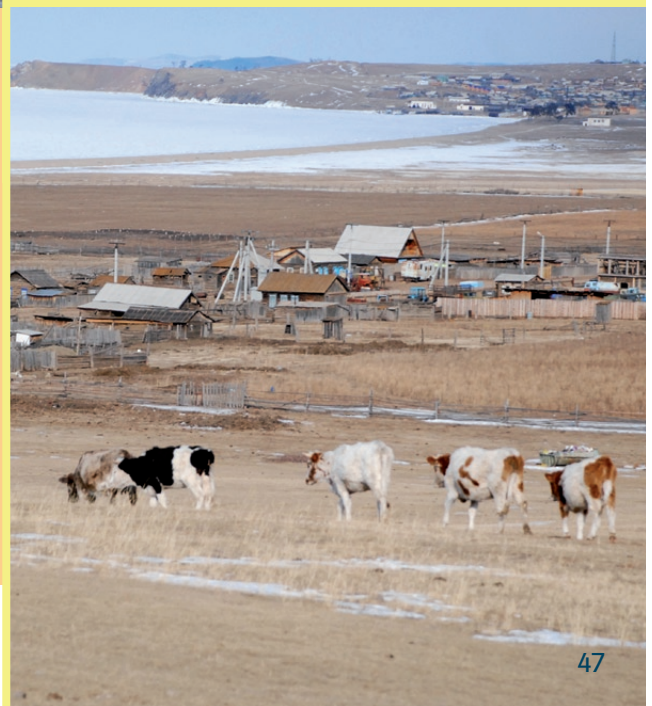
Siberlased on lõbus rahvas, neile meeldib karmoška saatel tantsu lüüa, nad naudivad igasuguseid tobedavõitu võistlusmänge ja igaühes neist peitub väikesti esiraadiartist. Kõiges selles veendute kohe, kui mõnele Taltsõ muuseumi üritusele satute.

Muuseumi territooriumil on iga päev avatud keraamikakoda ja õuel müüvad käsitöölised Siberi suveniire.

Olhoni saar

Keset Baikali järve asuv Olhoni saar on üks tuntumaid vaatamisväärsusi ja seetõttu kohtab siin vahest enim välisturiste. Talvel sõidutavad neid saarele marsruuttaksod, teistel aastaegadel paar korda päevas spetsiaalsed praamid. Hiiumaast natuke väiksem, 730ruutkilomeetrine Olhon on suuruselt neljas järvesaar maailmas, mida soovitatakse eeskätt külastada rikkaliku maastiku pärast: siin näeb steppi, taigat, ja isegi kõrbe, aga ka järvekesi, korralikest ahhetamapanevatest mägedest rääkimata. Saare kõrgeim mägi Ižimej (ka Žima) on 1274 meetrit kõrge.

Kohalikke elanikke, valdavalt burjaate, elab saarel 1500 ringis ning enamik elatub kalapüügist, järjest enam aga ka turismindusest – sealgi pakuvad paljud kodumajutust.

Ulan-Ude

Irkutskist sõidab Burjaatia vabariigi pealinna Ulan-Udesse rongiga seitse tundi, millest vähemalt ühe otsa soovitatakse läbida päevavalguses. Kuna marsruut kulgeb enamasti mööda Baikali kallast, siis avaneb aknast selline vaatepilt, mis ei lase hetkekski magama jääda. Isegi kohalikud vaatavad välja samasuguse vaimustusega kui need, kes läbivad marsruuti esimest korda.

Elanike arvu poolest on linn umbes sama suur kui Tallinn ja need elanikud on rahvuselt burjaadid, kes räägivad oma keeles, aga võite olla kindlad, et vastuse saate ka vene keeles.

Burjaadid on enamasti budistid ning just Ulan-Udes paikuvad Vene-maa suurimad budismikeskused. Suurim klooster kannab nime Ivolga Datsan ning seal saab uudistada munkade koolitunde või külas jalutades vaadata punastes rüüdes mehi küttepuid tegemas või elamist remontimas.

Burjaatia tuntuim rahvustoit on *poosõ* nime kandev roog, hiigelsuured pelmeenid, mida serveeritakse kahtlemata iga nurga peal. Ulan-Udes paikneb mitu burjaatia kultuuri tutvustavat muuseumi ning linnas tegutseb paar alternatiivsema kallakuga teatrit.

Aršan

Aršan on pisike, umbes kolme tuhande elanikuga mägiküla Burjaatias, mis oma tohutult kauni loodusliku asukoha tõttu on turistide seas vägagi hinnatud. Irkutskist kolme tunni marsõidu kaugusel paikneb küla koosneb ainult armsatest siberipärastest puitmajadest, ja kuna tegemist on valdavalt budistliku Burjaatiaga, siis tasuta puumajakeste vahelt üles otsida ka kaks pisikest templi.

Külas on teisigi aasialikke elemente – näiteks müüakse igal pool Mongoolia suveniire. Ka istumiseks mõeldud katusealuseid vaadates on tunne, et

oled pigem kuhugi Aasiasse sattunud.

Õomaja pakub Aršanis pea iga majaomanik üliodavalt. Osaliselt on ehk madala hinna põhjuseks tõsiasi, et terves külas puudub kanalisatsioon ja elada tuleb suht kasinates tingimustes – sooja vett saab kasutada vaid saunaruumides ja veega tualette ei ole.

Aršani pisikestes baar-ööklubides on lihtne tutvust sobitada kohalikega, kes meelsasti võõrastega suhtlevad. Mida hilisem kellaaeg ja mida rohkem alkoholi tarbitud, seda enam kasvavad teie võimalused leida endale Aršani külast mõni uus burjaadist sõber.

Baikalsk

Baikali kaldale kerkis väike tööstuslinn omal ajal seetõttu, et oli vaja töötajaskonda paberi- ja tselluloosivabrikusse. Keskkonnakaitsjate aastakümnetepikkustele protestidele vaatamata töötas vabrik visalt täistuuridel ja see pandi lõplikult kinni alles selle aasta alguses majanduskriisi tõttu.

Arhitektuurilises mõttes Baikalskist midagi väga ilusat otsida ei tasu, kuid siin näeb ehedat sovetiaegset väikelinna, kümneid pisikesi poode, mille riulitel võitlevad ruumi pärast käekellad, šampoonid, juustunoad ja mänguasjad.

Kuna linna suurim tööandja panikused kinni, siis tegutsevad nii keskkonnakaitsjad kui omavalitsus selle nimel, et arendada Baikalskist uus turis-

mipiirkond. Hetkel on linna eelkõige asja talispordihuvilistel – siin tegutseb suurim Baikali-äärne mägisuusatajatele ja lumelauduritele mõeldud keskus.

Veel tasub teada, et järvekaldale kerkib talviti suur saunakompleks, mis on pea otsast lõpuni ehitatud jääst, ning just siin elavad üle Siberi tuntud jääskulptuuride ja -ehitiste meistrid. Jääst on nad suutnud valmistada peaaegu kõik, alates klaasidest, millest baaris juuakse, lõpetades kogu baari sisemusega. Jääst on tehtud ka tualetteruumid ning saun ise. Ainult leiliruumi ümbritseb metalloosa.

Loodushuvilised leiavad Baikalski lähistelt veel Tanhoi kaitseala, kus saab tellida mitmetunnise güidiga ringkäigu Baikali-äärseisse metsadesse.

PENTAX K-m: kasutajasõbralike peegelkaamerate eesliinil

Fototehnika on läinud aasta-aastalt aina odavamaks ning nii on üha enam inimesi oma pisikese kompaktkamera kõrvale või asemele soetanud suurt loominguulist vabadust pakkuva digitaalse peegelkaamera. Pentax K-m'i sees on keerulised funktsioonid lihtsal kujul!

Kui pool tosinat aastat tagasi tuli ühe digipeegli omandamiseks välja käia summa, mis võrdus keskpärase digikompaktkamera kolmekordse hinnaga, siis nüüdseks on asjad oluliselt muutunud. Igal enesest lugupidaval kaameratootjal on valikus vähemalt üks digipeegelkaamera, mis on odavam kui nii mõnigi kõrgema klassi kompaktnäe "seebikarp".

Pentax peab endast lugu küll. Tema suurepärase ja soodsa digipeegli nimeks on K-m.

Oma klassi kõige pisem

Peegelkaamerate üheks puuduseks loetakse nende suuri mõõtmeid. Taskusse libistamisest ei saa nende puhul juttugi olla, tavalisse käekotti ei mahu nad reeglina samuti. Pentax K-m annab selles osas kõigile oma konkurentidele silmad ette - selle kaamera kere on neist kõige väiksem. K-m puhul on aga väga oluline ka veel see, et väiksemate mõõtmete nimel ei ole ohverdatud mitte ühtegi tähtsat ega vähemtähtsat funktsiooni.

K-m'il on kõik olemas, mida ühelt digipeeglit oodata võiks - läbi pilditsija paistab kaadrist isegi protsendi võrra enam kui Pentaxi lipulaeval K20D. Lisaks sellele omab K-m mehaanilist värinastabilisaatorit ning avast, kuhu kompaktnäe liitumaku asemel mahub neli AA suuruses patareid/akut. Selliste omaduste juures on kaamera mõõtmed - 122,5 x 91,5 x 67,5 mm - enam kui tähelepanuväärsed.

Lihtne kasutada

Pentax on K-m peegelkaamera loonud nii, et seda oleks võimalikult lihtne kasutada ka neil inimestel, kes on siiaaani pildistanud tavalise digitaalse kompaktkameraga. Peaaegu kõik aparraadi kontrollnupud asuvad sarnaselt kompaktkameratele pildimasina paremal pool. Vasakul on vaid väiklambi avaja ning teravustamisrežiimide lüliti.

K-m kaameral on digipeeglite maailmas ainulaadne interaktiivne abimenüü. Selle

jaoks on koguni eraldi küsimärgi ikooniga tähistatud nupp, millele vajutades kuvab kaamera LCD-ekraanile õpetussõnad selle kohta, millistes tingimustes hetkel valitud pildiprogrammi mõttekas kasutada oleks. Samuti seletab see kasutajale, millist funktsiooni iga aparraadi nupp täidab.

Loominguline vabadus

Sarnaselt kõikidele peegelkaameratele saab ka K-m aparraadi objektive vahetada. Selle ette saab keerata ükskõik millise objektivi, mille Pentax on valmistanud viimase 34 aasta jooksul (K-bajonett). Samuti sobivad universaalse objektivi tootja - nagu näiteks Tamroni - objektivid, mis Pentaxi kaamerate jaoks valmistatud on. Selline ühilduvus tähendab muuhulgas ka seda, et kui tulevikus peaks juhtuma, et soovite osta suurema, võimsama ja veelgi professionaalsemate omadustega Pentaxi kaamera, saate K-m'ile soetatud optikat ka selle ees kasutada.

Erinevad objektivid avavad pildistaja jaoks senisest hoopis teistsuguse, uue ja huvitava maailma. Lainurkobjektiviiga mahuvad kaadrisse ka lähedal asuvad suured objektid, teleobjektiviiga saab pildistada kaugemal asuvaid linde ja loomi. Valgusjõuline objektivi laseb pildistada hämaras ilma välguta ja jätab tausta kunstiliselt uduseks... Võimalused on piiramatud.

Pentax K-m kaamera jaoks on spetsiaalselt valmistatud kaks objektivi - üks 18-55 mm fookuskaugusega standardsuum ning üks 50-200 mm telesuum, millega saab pildistada kaugemal asuvaid objekte. Need kaks objektivi kaaluvad teistest sarnastest vähem, kuna ei sisalda peaaegu üldse metallist osi. K-m kaamera on saadaval koos 18-55 mm objektiviiga või komplektina, kuhu kuuluvad mõlemad ülalmainitud.

Lisaks kaamerasse sisseehitatud väiklambile saab K-m'i peale kinnitada välise väiklambi. See valgustab pildistatavat suuremas raadiuses ja ühtlasemalt, muutes fotod tihti palju loomulikumaks.

Kompromissitu tehnoloogia

Jah - K-m on digitaalne peegelkaamera, mis on suunatud algajaile. Sellegipoolest on sellele lisatud nii palju kõrgema klassi kaamerate omadusi, et need teevad aparraadist välja kasvamise üpris raskeks.

K-m'i sees vormib sensori poolt salvestatu piltideks täiustatud variant Pentaxi kallimate digipeeglite K200D ja K20D sees olevast PRIME pilditöötlusprotsessorist.

Sensori juures paikneb ka palju kiirusõnu saanud värinastabilisaator, mis on K-m kaamera jaoks väiksemaks muudetud, kuid töötab täpselt sama tõhusalt kui professionaalidele mõeldud kaameratel.

K-m digipeegli odavam hind tuleneb eelkõige kere ehitusest - kasutatud on odavamaid materjale ning puuduvad tihendid, mis kaamera pritsmekindlaks muudaks. Kere aga ei ole sellegipoolest lihtsalt plastikust. Seda toetab alumiiniumist šassii. Sellele lisaks on K-m'il võrreldes oma lähimate konkurentidega suurem sarivõtte kiirus ning kõrgem ISO - 3200. Kaamera kasutab toiteallikaks nelja AA suuruses patareid/akut. Liitumpatareid kestavad K-m'i isjalustrabavad 1650 kaadrit.

Pentax on jätnud alles väga palju K200D suurepäraseid omadusi, paigutanud need märksa kompaktses vormis ja näinud palju vaeva menüüde ja kontrollnuppude kasutajasõbralikuks muutmiseks.

Tulemuseks on fotoaparraat, mida võib silmaga pilgutamata soovitada kõigile, kes plaanivad endale soetada esimest digitaalset peegelkaamerat.

Pentax K-m ja 18-55mm suumobjektivi

Hind: 6490 krooni

Müügil: Photopoint (www.photopoint.ee)

Sensor: 10,2 megapiksli CCD

LCD-ekraani diagonaal: 2,7"

Sarivõte: 3,5 kaadrit sekundis

Muu: värinastabilisaator, RAW

Mõõtmed: 122,5 x 91,5 x 67,5 cm

Sljudjanka

Nagu Baikalsk paikneb ka Sljudjanka linn otse järve kaldal, kuid erinevalt tööstuslinnast pakub Sljudjanka jällegi kuhjaga vaatamisväärset puitarhitektuuri. Ka selle linna ümbrus annab tunnistust ülimalt mägisest maastikust (millegipärast arvatakse Eestis, et Siberis on pigem lausksmaa, kuid selle ettekujutuse lükkate siin kohapeal kohe ümber).

Sljudjanka tänavail müüvad kohalikud enamasti odavat Hiina kaupa – kuid on ju ka sellistel turgudel ringivaatamine elamus omaette.

Linna peamisteks vaatamisväärsusteks looduse ja puitmajade kõrval on raudteejaam – nimelt maailmas tea-

daolevalt ainuke, mis on otsast lõpuni valmistatud marmorist.

Teiseks kohaks, kust peaks Sljudjankasse sattudes kindlasti läbi astuma, on Valeri ja Ljubov Žigalovi geoloogia-alane eramuuseum. Oma kodus muuseumi avanud Valeri ja Ljubov on ametite poolest geoloogist üsna kaugel: Valeri töötab fotograafina ja Ljubov meedikuna, kuid seda muljetavaldavam on kivimite kollektsioon, mille nad on paarikümne aastaga kogunud üle maailma. Lisaks pakub paar soodsat öömaja ja selle juurde väga maitsvaid lõunasööke, mis on teretulnud, sest häid toitlustusasutusi Sljudjankas eriti ei kohta.

Angarsk

Irkutski väike, 300 000 elanikuga sõsar asub tunni-se sõidu kaugusel ja on kaasaegne tööstuslinn. Siit ei leia vanaaegseid puitmaju, aga näiteks Sillamäel jalutanud võivad Angarskit üsna hästi ette kujutada – pikad ja laiad alleed, ümbritsetud kolmekorruselistest stalinistlikest majadest.

Linnas paikneb üks Venemaa erilisematest muuseumidest – Angarski kellamuuseum, kus on eksponeeritud üle tuhande väljapaistva kella üle maailma.

Visiitkaartideks on ka kohalik sõjamuuseum (mis kannab nime Võidu muuseum) ning mineraloogiamuuseum.

Krugobaikalka ehk raudtee ümber Baikali järve

1905. aastal valminud raudteed kasutatakse täna veel vaid turistide sõidutamiseks ja rongiliin ei tee 12 tunniga küll tervele järvele tiiru peale, kuid tutvustab hästi Baikali lõunapoolset osa. Kuna raudtee ehitamine nõudis omal ajal tohutute sildade, tunnelite, viaduktide ja muude konstruktsioonide ehitamist, annab tuur omamoodi ülevaate ka toonaste arhi-

tektide saavutustest. Reis algab ja lõpeb Irkutski linnas.

Kokku tehakse 10–15 peatust, et imetleda looduslikke vaatamisväärsusi, aga näidatakse ka tähtsamaid raudteearhitektide töid. Kuna osa peatusi kestab päris pikalt, kuni poolteist tundi, on võimalik teha kaupa kohalike kalamüüjatega ja osta marmide käest looduslikku teed.

Jooksvad muljed: mirkutsk.wordpress.com

100

aastat
Vorsprung durch Technik

100 aastat Audi autotööstust.
Edumaa läbi tehnilise arengu.

Audi R8 V10 5.2 FSI quattro R tronic (386 kW/525 hj)
Kiirendus 0-100km/h: 3,9 sek;
keskmine kütusekulu: 13,7l/100 km;
CO₂ emissioon: 327 g/km

Sada aastat ajalugu on Audi jaoks olnud eelkõige tehnikasajand. Kuid tehnika ärkab ellu vaid siis, kui seda innustavad võimsad ideed ja julged visioonid. Audi edu alus läbi nende 100 aasta on olnud just nimelt suurejooneline tulevikunägemus ning tahe ja oskused see ellu viia. Meie eesmärk on luua autosid, mis on oma ajast eest. Ja seda ainulaadset võimalust nautida homse tehnoloogia potentsiaali juba täna soovime pakkuda igaühele, kes Audi rooli istub.

Audi Tallinn Paldiski mnt 100a, 13522 Tallinn Üldtelefon: 611 2000 E-mail: tallinn@audi.ee
Audi Kuressaare Tallinna mnt 61a, 93818 Kuressaare Üldtelefon: 453 0100 E-mail: kuressaare@audi.ee
Audi Pärnu Tallinna mnt 87e, 80034 Pärnu Üldtelefon: 444 7130 E-mail: parnu@audi.ee

Vancouver 2010

– kuidas minna olümpiale?

Järgmiste mängudeni on jäänud vaid napilt üheksa kuud. Surutis või mitte, aga olümpiamängud tulevad – see on kindel. Juba rohkem kui aasta enne suursündmust oli Vancouveri külastajal raske märkamata jätta kõikjal toimuvaid ettevalmistusi.

Vancouveris tervitavad külastajad Aasiast tuttav külalislahkus ja kõrgel tasemel teeninduskultuur. Nimelt on linnas väga palju Vaikse ookeani tagustest maadest siserännanuid.

Vancouveris ei saa üle ega ümber mereandide nautimisest, kuna ookean on valikuga lahke ja raha küsitakse selle eest vähe. Inglise keelega saab oma sushi-tellimuse sisse anda hõlpsamalt kui Jaapanis.

Kui südalinn pirukana kolmeks lõigata, siis ühe osa moodustavad rohelised pargid ja kaks osa taevani kõrguvad pilvelõhkujad. Kesklinna luksuskorterid ja hotellitoad ei saa endile väikesi aknaid lubada – nimelt tulevad teisel pool vett toretsevad mäed tuppa kätte ja viieminutilise autosõidu kaugusel kesklinna saginast leiab loodushuviline end juba tuhande meetrini küündivate hiiglastelamil.

Kogu linnasüdame uhkust kolmest küljest ümbritsev vesi võõrustab lugematul hulgal luksuslikke kaatreid, jahte ja muid veesõidukeid. Sealhulgas võtavad tähelepanu endale popsu-põrised vesilennukid, mis toovad silme ette imemees MacGyveri jõu- ja ilunumbrid Kanada vete kohal. Vesilennuki pardale mahub kuni 14 reisijat ja sellega on väga põnev linna lähiümbrust avastada. Vaata www.hairbour-air.com.

Olgu kohalike tunded olümpiamängude suhtes kui tahes vastandlikud – külmaks ei jäta see teema kedagi. Vancouver tuksub suurürituse ootuses ja naljalt ei leia tänavat, kus olümpianänni ei pakutaks või uudiseid ei arutataks. Georgia tänaval toretseb viie ja poole meetri kõrgune digitaalkell, tiksumes sekundeid olümpiani.

Võistluste piletid

Kui huvi suursündmuse vastu olemas, siis võiks juba praegu asjale jumet hakata andma. On ju teada tõsiasi, et nii lennupiletite kui ka majutuse hinnad kipuvad suursündmuste ajal mitmekordistuma.

Esmalt tuleks välja vaadata need võistlused, mis enim huvi pakuvad. Estravel kui ametlik edasimüüja Eestis on juba müüki paisanud ligi pool-

teist tuhat piletit eri võistlusaladele. Ja nagu ikka – populaarsematel on kõrgemad hinnad. Meie õnneks ei ole eestlastele tähtsad alad Põhja-Ameerikas just kõige populaarsemad ning seetõttu võib meelisalade piletid soetada üsnagi soodsalt.

Näiteks pilet mängude avatsere-mooniale maksab 9000–13 200 krooni, aga meeste murdmaasuusatamise 50 kilomeetri klassikalise stiili võistlusele vaid 840 krooni.

Transport

Transport Vancouveri ja Whistleri keskuses on võistluspileti ostnuile tasuta, linnade vahel lisatasu eest. Kuna olümpiavõitluste paikade juures pole publikule parklaid rajatud, on soovitatav liikuda jalgsi, jalgratta või ühistranspordiga.

Lennupiletid

Enne lennupiletite ostu võiks teada, et Kanada peagi kõige populaarsemasse linna reisimiseks on mitu võimalikku varianti.

Märtsi seisuga olid soodsaimad Air Canada lennud (koos SASi ja/või Lufthansaga) alates Stockholmist. Taliolümpia ajaks algavad hinnad ca 10 500 kroonist turistiklassis ja ca 39 000 kroonist äriklassis. Soodsaimad kohati ei pruugi muidugi kuigi kauaks jätkuda.

Veelgi odavama pileti võib saada, kui lennata Vancouveri asemel Seattle'isse USA-s. Seal on maad mööda Vancouverisse 200 km ringis, kuhu võib vabalt sõita üüriautoga, mida lubatakse ka Kanadas kasutada. Piletid Seattle'isse maksid märtsi seisuga Helsingist Finnairi ja British Airways'i

Ookeaniäärse linna toiduelamused põhinevad otse loomulikult kalal ja mereelukatel. Tänu Aasiast saabunud uusasukatele on Vancouver ida stiilis mereandide osas tõeline paradüüs. Kes soovib euroopalikumat meremenüüd, võib lasta hea maitsta klassikalisel viisil serveeritud austritel või kohalikus stiilis seedrilaua valmistatud lõhel.

▲ Seiklusturism Whistleris. Adrenaliini jagub ka neile, kes suusaraja kõrval külmetades ei erutu.

lendudel umbes 9200 krooni, aga aasta jooksul võib tulla ka odavamaid kampaniapakkumisi.

Algusega Tallinnast on taliolümpia ajaks veel ühe ümberistumisega Lufthansa lend läbi Frankfurdi, kuid hinnad algavad seal 30 000 kroonist. Ka Lufthansa puhul võib kaaluda pigem Seattle'isse lendamist, mis maksaks kaks korda vähem. Lennata võib ka mõne muu sooduspiletiga USA idarannikule ja sealt eraldi piletiga Vancouverisse.

Kohapealne majutus

Vancouver on rahvusvaheline suurlinn, kus leidub majutust igas hinnaklassis ja igale maitsele. Kuna tavaliselt on tegemist põhiliselt ärireisijate sihtkohaga, on majutusvalikus esikohal eelkõige äriklassi hotellid. Esindatud on Euroopas tuntud ketid nagu Hyatt, Sheraton, Ramada, Best Western, Westin jne.

Linna parimad hotellid Pacific ja Fairmont Waterfront asuvad kaldapromenaadil vaatega lahele ja mägedele, aga peamiselt ostutänaval Robbison Street'il või selle lähistel leiab ka hea valiku meeldivaid turistihotelle.

Esile võiks tuua hotellid Blue Ho-

rizon, Inn at False Creek, Howard Johnson jne. Lisaks on Vancouveris väikseid eraomanduses olevaid külaliskemajade ja apartemente. Hotellide tase on Vancouveris enamasti väga hea, majutusasutused on puhtad ja korralikud.

Vancouverist kahetunnise autosõidu kaugusel asub suusakuurort Whistler, kus toimuvad mitmed eestlastele olulised võistluslad. Whistleriski leidub

rohkesti nii väga häid kuurorthotelle kui ka pisut lihtsamaid majutuskohasid; üürida saab ka eri suuruse ja tasemega suusamajakesi.

Majutuse hinnad olümpiamängude ajal muidugi kolme- või isegi neljakordistuvad. Hotellid dikteerivad ette minimaalse majutusperioodi ning on tingimuste poolest äärmiselt jäigad. Säästlikumal reisijal tasub majutust otsida pigem lähilinnadest, näiteks tunnise sõidu kaugusel olevast Surreyist.

Sporti ei pea vaid vaatama

Ja peaaegu oleks unustanud üliolulise detaili – kui juba oled kohale lennanud, siis ära maha maga võimalust sportida ka ise maailma parimaks suusakuurordiks peetavas Whistleris!

Estravel aitab kõikidel huvilistel leida nende jaoks parimad võimalused – tegemist on ju üsna kaugel sihtkohaga ning kogu olümpiamelu lisab veel omakorda nüansse, mida tasuks meelles pidada, mistõttu on parem lasta aidata end professionaalidel.

Palju lisainfot pakub mängudele pühendatud veebileht, mis aitab vastuseid leida või hoopiski küsimusi püstitada. Tule ja vaata: www.estravel.ee/vancouver

estravel

Vancouverisse võimsa elamuse jahile!

Info ja tellimine

Tel 626 6266

olympiamangud@estravel.ee

www.estravel.ee

Estravel viib olümpiale

Vancouveri XXI Taliolümpiamängud on ainulaadne võimalus saada osa tõelisest olümpiamelust ja elada kaasa oma lemmik-sportlastele.

Peale selle ahvatleb sihtkoht nii aktiivseks puhkuseks mõeldud suusakuurordiga Whistler kui Vancouveri metropolielamusega.

Tule koos sõpradega ja vaata, kuidas ajalugu tehakse! Broneeri oma lennud, majutus ja olümpiapäase juba täna!

Olulist lisateavet leiad siit:

www.estravel.ee/vancouver2010/

Toimumisaeg: 12.–28. veebruar 2010

EOK PARTNER

vancouver 2010

OFFICIAL TICKET AGENT

Neist Uus-Meremaa Marlborough' piirkonna viinaaedadest pärinevad Estravelleri toimetuse suvise perioodi lemmikveinid. Ei ole midagi mõnusamat kui harv kuum suvepäev Eestis ühes rohelistest maitsetest pakatava hea külma Sauvignon Blanc'iga.

Uue maailma veiniriigid

Veine toodetakse üle kogu maailma – väikestes ja suurtes riikides, litsentseeritud ettevõtetes ja oma tarbeks kodustes majapidamistes. Veiniriigid on jagatud uueks ja vanaks maailmaks. Vana maailma veiniriikide alla kuuluvad peamiselt Euroopa veinitootjad, kuid ka Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida veinimaad. Uude maailma kuuluvad Ameerika Ühendriigid, Austraalia ja Okeania, Lõuna-Ameerika ja Lõuna-Aafrika. Neist noorimad on Uus-Meremaa ja Austraalia.

Natalie Cousinsland

Uus-Meremaa on veinipere pesamuna, kel vanust kõigest 30 aastat. Pisut rohkem kui veerandsaja aastaga on Uus-Meremaa-le rajatud kümme suurt viinamarjaisandust.

Hoolimata noorest east on Uus-Meremaa veinid ülemaailmses veiniauris tunnustust leidnud, nad on saavutanud mitmeid olulisi ja nimekaid auhindu. Uus-Meremaa veinitööstuse rajaja Montana vein Montana Marlborough Sauvignon Blanc pälvis 1990. aastal Marquis de Goulaine'i parima Sauvignoni veini maineka tiitli rahvusvahelisel veini ja alkoholsete jookide võistlusel Londonis.

Algul puudus inimestel 1979. aastal alustanud ettevõttesse usk – tundus võimatu, et riigi lõunaosas küpseksid veinimarjad. Veinitootjad üldlevinud arvamusest ei hoolinud ja istutasid Marlborough veinipiirkonda viinapuid – esimese istutuse hulgas oli ühtlasi tollal vähe tuntud sort Sauvignon Blanc, mis tänaseks on võtnud Uus-Meremaa tutvustava rolli.

Tihti peale Uus-Meremaa vennaks nimetatud Austraalia asub venna positsioonil ka veinimaailmas, küll aga vanema vennana. Paarisaja-aastase veiniajaloo Austraaliat tunnustatakse tänapäeval eelkõige Chardonnayveinide tootjana.

◀ Marlborough Uus-Meremaal ei ole vaid veiniala. Marlborough Sounds'i pea fraktaalse liigendusega rannik peidab puutumatu looduse vahel austatud punkte, milleni jõudmine on võimalik vaid paadiga. Siia, Lõunasaare põhjaossa, mahub 1/5 kogu Uus-Meremaa rannajoonest.

JACOB'S CREEK

Chardonnay on kahtlemata üks olulisemaid valge viinamarja sorte kogu maailmas, kuid enim väärtustatakse teda Austraalias, kus Chardonnay viinamarju kasutatakse nii vahuveinide kui ka kuivade valgete veinide valmistamisel.

Austraalia soojemates piirkondades kasvavatest Chardonnay viinamarjadest toodetakse veine, millel on juures õrn küpsete melonite maitse.

Jahedamates piirkondades toodetakse tsitruseliste maiguga veine. Mõned veinitootjad aga segavad jahedate ja soojemate Austraalia regioonide

viinamarju, saades tulemuseks täiusliku maitse.

Chardonnay veinidele pani 1847. aastal aluse saksa noormees nimega Johann Gramp, kes istutas esimesed viinapuud Barossa orgu Jacob's Creeki lisajõe kaldale. Täna seisab Johanni veinikelder endiselt Jacob's Creekis, andes tunnustust noormehe veinikirest. Tema pärand kannab endas lihtsat veinitegemise filosoofiat, mis sünnitas maailma ühe populaarseima veinibrändi Jacob's Creek. Hinnatud Chardonnay veinina on Jacob's Creek Reserve Chardonnay võitnud üle 59 auhinna.

Eestlaste hulgas on kõrgelt hinnatud ka Jacob's Creek Sparkling Rose roosa vahuvein, mis on valmistatud Chardonnay ja Pinot Noir' viinamarjasortidest, mis pärit jahedamatest ja kuumematest kasvupiirkondadest. Märtsis korraldas Postimehe lisa Arter roosade vahuveinide hindamise, mille Jacob's Creek Sparkling Rose saavutas esimese koha.

Austraalias toodetakse kümme korda rohkem veini kui Uus-Meremaal ning rõhuasetus kipub enamasti olema kvaliteedi asemel kvantiteedil. See ei tähenda, et Austraalias häid veine ei oleks – enamgi, nende enimkasvatatud viinamari Shiraz (Euroopas tuntud kui Syrah) on siin leidnud siin vägagi sobiva kasvukeskkonna, mis võimaldab luua ka silmapaistvalt elegantseid veine.

es

Inglismaale matkama

Tekst **KÄTRIN KARU**,
www.kajjala.ee

Kellele London juba kodusena tundub või kes rahvarohkuse tõttu sealt välja tahaks saada, planeerigu endale puhkus Inglismaa rohkelt silmailu pakkuvas looduses. Matkaradu on sadu ja peaaegu aasta ringi toimuvad käimisfestivalid.

Käimine või matkamine või looduses jalutamine – kuidas keegi seda nimetada eelistab – on inglaste seas levinud ja armastatud vaba aja veetmise viis. Nädalavahetustel võib mäenõlvadel, metsades ja põldude vahel looklevatel matkaradadel kohata kümneid peresid, kes on pakkinud kaasa võileivakoti ja koera ning rõõmsalt matkates päeva looduses veedavad.

Three Peaks of Yorkshire ehk kolm Yorkshire'i mäetippu on üks Põhja-Inglismaa armastatud matkaradadest, mille läbimiseks tuleb varuda umbes täpselt terve päev. Enamasti minnakse rajale kohast nimega Horton-in-Ribblesdale ning läbitakse riburada mööda kolm tippu, Pen-y-ghent (694 m),

Whernside (736 m) ja Ingleborough (723 m).

Kes läbivad terve raja, koguvad umbes 1600 tõusumeetrit. Keda motiveerib võistlusmoment, võib eesmärgiks võtta raja läbimise vähem kui 12 tunniga. Peter ja Joyce Bayes'i loodud Yorkshire'i tippude vallutanute klubise kuulumiseks tuleb enne rajale minekut ja rajalt tulles registreerida end Pen-y-ghenti kohvikus, mis asub raja alguses Horton-in-Ribblesdale'is.

Rännakul avanevad hingematvad vaated: eestlastele harjumatu avarus ning lummavad mäed, mis vahelduvad orgude ja lõputuna näivate heinamaadega. Ingleborough peidab endas unikaalseid koopaid, mis toob sinna külastajaid üle kogu saareriigi. Piir-

konnas asuv Inglismaa kõrgeim kosk Gaping Gill oma 110 meetri kõrguse langusega väärib kindlasti imetlemist.

Käi Jala! matkaseeltskond valis kergema raja ning kogus siiski üle 4000 sammu, rännates mõnikümend kilomeetrit lõuna pool asuval Ilkley Mooril. Moor ehk nõmm on künklik-mägine ja paljas maa, kus pole minkeid vöökohast kõrgemaid taimi. Nauditav oli vaadata, kui paljud inglased oma vaba aega perekonniti mägedes matkamisega sisustavad. Loodame, et see tuhin saab peagi ka eestlastele omaseks.

Ilkley Moor, kus meie käisime ja mille jalamil asub maaliline Ilkley linna, on vaid üks osa üsnagi suurest Rombaldi nõmmest. Vähem kui kilo-

© iStockphoto

- ▲ Kivirahn nimega Lehm.
- ▶ Vaade Ilkley linnakesele.
- ▲ Kivimoodustis nimega The Skirtful of Stones ehk seelikusabatäis kive, mille nimetus tuleneb legendist, mis räägib kohalikust kangelasest Rombaldist.
- ▼ Kevadpäikest nautimas.

Stephen Bowler

Kätlin Karu

Kätlin Karu

meeteri kaugusel Ilkley linnapiirist võtab elamusteotsijaid vastu matkajatele rajatud parkla, kust soovitamegi kõigil teravamate elamuste otsijatel oma teekonda alustada.

Jätnud auto parklasse, satuvad külastajad vastamisi Spicey Gill'iga. Just nii nimetatakse mäeküljest ootamatult välja ulatuvat püstloodis seintega kaljulõhet. Emapilgul aukartust äratav kivisein on siiski ka pühapäevamatkajale jõukohane ning üles jõudes avaneb suurepärase vaade nii nõmmele kui ümberkaudsele orule.

Leidude järgi oletatakse, et Rombaldi nõmmel elati juba 10 000 aastat tagasi. Pronksiajal piirkonda asustanud keldid on jätanud ümberkaudsetele kividele lõikeid, mis on säilinud tänase-

ni. Selliseid kive tuntakse kujundi järgi svastikakivide nime all ning järgides kohalikke matkaradade kaarte, leiata need kerge vaevaga.

Rombaldis seigeldes tasub meelde tuletada ümberkaudsete kivihunnikutega kaasnevat legendi. Meie saime sellest küll alles hiljem teada, aga jutustamist väärib see siiski. Nimelt on Ilkley kivimurd tuntud Cow and Calf'i (lehm ja vasikas) nimelise paljandist ja lahtistest rahnudest koosneva kivimoodustise poolest.

Legendi järgi olid vasikas ja lehm koos, kuni hiiglane Rombald vaenlase eest põgenedes üle välja kiirustades liialt kõvasti kivi peale astus, mispeale see lahti murdus ja vasikas lehmast eemal seisma jäi. Vaenlane, kelle eest

Rombald põgenes, oli muide tema kuri naine. Naise seelikusabas olnud kivihunnik aga pudenes samuti lagendikule ning seda kutsutakse The Skirtful of Stones ehk seelikusabatäis kive.

Järgmisel korral Inglismaad külastades võtame kindlasti Yorkshire'i kolm tippu ette ning püüame oma sammukogumise ühildada ka mõnega Inglismaa arvukatest käimisfestivalidest, mis erinevates kohtades aasta ringi aset leiavad.

Võistle, kogu samme ja liigu seal, kus ise soovid!

Eesti mastaapseim käimis- ja sammulugemisüritus Käi Jala! Tervisekõnd kutsub osalema www.kajjala.ee (osalemiseks registreeru kindlasti enne aprilli lõppu).

Eesti amatööride
lahtised meistrivõistlused
investeerimisspordis

Osale kampaanias ja võida
aastaks mahtur **Dodge Journey!**

Dodge Journey kütusekulu

6,5-10,3 l/100 km,

CO2 heitkogus 170-246 g/km

Tutvu kampaania tingimustega täpsemalt aadressil

lhv.ee/spordikampaania Kampaania toimub koostöös

AS Silberautoga, kes on Dodge peaesindus Eestis ja

Leedus (Dodge on Chrysler LLC registreeritud kaubamärk)

Tekst **NADEŽDA VÄRK**,
Seesam RKAS, isikukindlustuse tootejuht

Reisikindlustus kaitseb teadlikke

Hiljuti kuulsin sellist lugu. Üks mugavust armastav mees astus enne oma puhkuse reisi kaubanduskeskuses kindlustusfirma boksi ning palus teenindajalt reisikindlustust. Talle esitati paar täpsustavat küsimust tervise- ning pagasikindlustuse kohta, sõlmiti poliis ning sellest ridagi lugemata asus mees kohvreid pakkima.

Lennujaamas, kui selgus, et kodumaise lennufirma väljalend hilineb kuus tundi, oli mehel lohutav teada, et tema jätkulennust mahajäämisega tekkivad kulud hüvitab kindlustusfirma. Kui ta aga saatis kindlustusele sellekohase e-kirja, tuli vastuseks, et sõlmitud reisikindlustuse poliis ei katagi reisitorget ning uut lennukipiletit seega ei hüvitata. Mehel jäi üle vaid ennast süüdistada, et ei osanud poliisi vormistades ise küsida, mis saab siis, kui...

Olen turismi- ja kindlustusettevõtetes töötades kogenud, et väga paljud inimesed tõepoolest ei vaevu kindlustustingimusi läbi lugema. Kirjeldatud juhtumi puhul oli muidugi lubamatult hoolimatu ka kindlustusfirma esindaja, kes ei vaevunud kliendile reisitorke kindlustamist pakkumagi.

Reisikindlustuse kolm sammast

Kõik firmad pakuvad kindlustust kolme sorti riskide vastu, mille puhul klient saab oma parima äranägemise järgi valikuid teha.

Esimese ja kõige tähtsama samba moodustab terviseriskide

kindlustus, mis üldjuhul katab kindlustatuga reisil tekkivad tervisekahjud ja sellega seonduvad kulud kuni ühe miljoni kroonini.

Teise samba moodustab pagasikindlustus, mille puhul klient saab ise valida kindlustava pagasi väärtuse (üldjuhul 5000 – 50 000 krooni).

Kolmandaks on siis reisiriske kindlustus, mis hõlmab kolme liiki juhtumeid: esiteks juhtumid, mil reis jääb ära reisijast endast tingitud juhtudel (haigus, lähedaste surm vm); teiseks juhtumid, kus reis kas hilineb või jääb ära reiskorraldaja (turismiturismifirma, transpordikompanii jt) tõttu, ja kolmandaks juhtumid, mil reisi ajal kodus toimuv (lähedaste surm, õnnetused vm) tingib reisilt plaanitud varasema tagasipöördumise.

Kõikide nende riskide juures on erinevatel kindlustusfirmadel oma nüansid, mida tasub kindlasti enne poliisi sõlmimist välja selgitada ning võrrelda. Samuti tasub täpsustada, mida iga kindlustusjuhtumi korral hüvitatakse, et vältida ebameeldivaid üllatusi.

Reis on alati risk

Kuigi üha enam levib lennupiletite ostmine internetist, on igasuguste reisiriskide maandamiseks mõistlik teha ostud siiski reisibüroo vahendusel. Sagedasi ei tule sellisel juhul piletid kallimad, küll aga oskavad kogunud reisi-

konsultandid ette näha lennujaamades ümberistumiste ajakulu ning muid võimalikke riske.

Paljud kogenematud reisijad ei pruugi internetis pileteid ostes arvestada, et jätkulendude vahe peaks olema minimaalselt kaks ja suurtes rahvusvahelistes lennujaamades vähemalt neli tundi. Lihtsalt pagasi kättesaamine, sõit ühest terminalist teise ning uuele lennule registreerimine ja turvakontroll võivad mõningatel juhtudel kujuneda ettearvatult aeganõudvaks.

Kui aga siiski ostetakse lennupileteid ise, tuleks reisiriske hilinemise või ärajäämise kindlustuskatte hüvitispiirid valida kindlasti tugeva varuga. Kuigi enamik Euroopa-siseseid turismiklassi lennukipileteid jääb hinnavahele 3000 – 6000 krooni, tuleb lennu ärajäämise korral arvestada võimalusega, et uued piletid on saadaval vaid äriklassis. Ning kindlasti ei ole odav ka ettenägematu lisaõõbimine. Seega oleks mõistlik võtta reisiriske hüvitispiiri miinimumiks vähemalt 10 000 krooni.

Veel tuleb reisi käigus silmas pida, et reisiriske juhtumi kohta tuleb hankida tõendeid. Reeglina peab selle kohta paberi väljastama viivituse põhjustanud transpordifirma. Kui aga näiteks suure lennujaama saginas kellelgi sellist paberit hankida ei õnnestu, on sobilik ka mobiiltelefoni või kaamera-

ga tehtud pilt ekraanikirjast *delayed*. Kui kõik tõendid on olemas, korvab kindlustusselts tekkinud lisakulu kuu aja jooksul.

Neil, kel aasta jooksul ees reise rohkem kui üks-kaks, on mõistlik sõlmida korduvpoliis. See säästab nii raha kui tagab, et kogu aasta vältel ei pea kindlustuse pärast muretsema, ükskõik kui tihti reisid.

Loo autor hästikindlustatud turismireisil.

GERMALO REISIKALENDER 2009

GERMALO REISID – REISIGURMAANIDELE!

HOLLANDI TULBID JA TUULEVESKID

22.-29.04 22.-28.04

KLASSIKALINE ITAALIA

02.-09.05 09.-16.05 16.-23.05 23.-30.05
21.-27.07 04.08-10.08 11.-17.08 18.-24.08
22.-29.08 29.08-05.09 05.-12.09 12.09-19.09
13.-20.10

TOSKAANA ROMANTILISEMAD PAIGAD

22.-29.07

LÕUNA-ITAALIA – SORRENTO

24.08-29.08 29.08-05.09 05.-12.09 12.-19.09

SITSILIA JA LÕUNA-ITAALIA

29.08-05.09 05.-12.09 12.-19.09

SITSILIA – KOOSTÖÖS MAALEHEGA

19.-26.09 26.09-03.10

SITSILIA-MALTA

03.-10.10

PÕHJA-ITAALIA – LIDO DI JESOLO

28.07-04.08

KORSIKA-SARDIINIA

01.-08.08 22.-29.08

VEENEETSA-VIIN – KEISERLIK TEEKOND

30.05-06.06 15.-22.08

UNGARI-SLOVEENIA

15.07 – 21.07

MAJESTEETLIKUD ALPID

08.-15.08

ŠVEITS-BAIERIMAA

01.-08.08 29.08-05.09

AUSTRIA-BAIERIMAA

24.07-01.08

UUS! REIS EUROOPA SÜDAMESSE

08.-15.08 15.-22.08

EUROOPA ELIITPAIGAD

26.07-01.08

HORVAATIA-SLOVEENIA

01.-08.08 5.-12.09 19.-26.09

HORVAATIA

10.-18.07 18.-25.07 25.07-01.08 12.-19.09

ŠOTIMAA-INGLISMAA

05.-12.07 12.-19.07 19.-26.07
26.07-02.08 09.08-16.08

IIRIMAA-ŠOTIMAA

12.-19.07 09.-16.08

SUUR IIRIMAA RINGREIS

19.-26.07 26.07-02.08 02.08-09.08

WALES-CORNWALL

02.-09.08

LONDON-PARIIS

05.-09.07 16.-20.08

PARIIS

02.-05.07 23.-26.07 20.-23.08

LONDON

09.-12.07

UUR PRANTSUSMAA RINGREIS

26.07-01.08 02.-08.08 16.-22.08 23.-29.08

PRANTSUSE RIVIERA JA PÕHJA-HISPAANIA

15.-22.08

PRANTSUSE RIVIERA-TAEVASININE RANNIK

01.-08.08 08.-15.08 15.-22.08 22.-29.08

PORTUGAL-HISPAANIA-PRANTSUSMAA

29.08-05.09

SUUR HISPAANIA RINGREIS

09.-16.05 16.-23.05 29.08-05.09 05.-12.09

KATALOONIA – COSTA BRAVA

22.-29.08

ANDALUUSIA

29.08.-05.09 12.-19.09

PORTUGAL

25.-31.05 05.-12.09 12.-19.09 19.-26.09

LÕUNA-PORTUGAL

05.-12.09 12.-19.09 19.-26.09

MADEIRA

27.09-04.10 04.-11.10 11.-18.10 18.-25.10

KLASSIKALINE KREEKA

26.09.-03.10 03.-10.10

KREEKA ODÜSSEIA JA SANTORINI SAAR

26.09.-03.10 03.-10.10

KREEKA SAARED – KÜKLAADID JA KREETA

10.10-17.10

KREEKA SAARED – RHODOS JA KREETA

10.10-17.10

SUUR EGIPTUSE RINGREIS

17.-24.10 24.10-31.10

TUNEESIA

10.-17.10 17.-24.10 24.10-31.10

MAROKO

19.-26.09

KESK-NORRA

01-06.07 15.-21.07 23.-29.07 30.07-05.08

PÕHJA-NORRA JA NORDKAPP

01.-09.07

SÜGISVÄRVIDES LAPIMAA

17.- 20.9

GOTLANDI SAAR

31.07-05.08 03.-08.08 07.-12.08

AHVENAMAA

11.-14.06 18.-21.06 25.-28.06 02.-05.07
09.-12.07 07.-10.07 14.-17.07 16.-19.07
23.-26.07 04.-07.08 11.-14.08 18.-21.08

SANKT-PETERBURG

12.-14.06 11.-13.07 15.-17.08

PRAHA JA BÖÖMI RAPSOODIA

15.-18.06

EKSOOTILISED REISID:

JAAPAN

02.-11.05 12.-22.05

HHIKO

20.04-03.05 22.11-05.12

HIINA

22.-28.04 22.-30.04 02.-08.10 02.-10.10

TÜRGI

03.-10.10

IISRAEL

30.03-08.04 31.10-07.11

SÜÜRIA JA JORDAANIA

19.04-28.04 NOVEMBER

USA

11.10-22.10

PERUU

29.09-8.10

TAI

27.10.-08.11 09.11.-21.11 26.12-06.01.2009

ISLAND

06.-11.07 10.07-15.07 14.07-19.07 18.07-23.07

SINGAPURI-MALAIASIA KULTUURI-

JA PUHKUSEREIS

5.10.-27.10

NEPAL

24.10-05.11

INDIA

6.-14.11 6.-15.11

UUS! KANADA

10.09.-20.09

UUS! GRÖÖNIMAA

6.-10.7

UUS! AUSTRALIA

21.11.-04.12

UUS! BRASILIA-ARGENTIINA

15.11.-27.11

UUS! KUUBA AASTAVAHETUS

26.12-06.01.2009

KULDKAART

- Eelisjärjekorras teenindus
- Boonuspunktid Estraveli kaudu tehtud tellimuste eest
- Soodustused Estraveli teenustasudest
- Eripakkumised ja soodustused partnerfirmadelt

Avasta pealinna supersoodsalt!

Kuni maikuu lõpuni on kõikidel kuldkaardi omanikel võimalik tutvuda Tallinnaga City Tour ekskursioonibussiga kuni 80% soodustusega. 24 tunni täispilet maksab 250 krooni asemel 50, lapsepilet sama palju (tavahind 200). Tallinna avastamiseks on sinu käsutuses kahekordsed bussid, mis sõidavad kolmel marsruudil. Pakkumise kohta loe lähemalt Estraveli kodulehelt www.estravel.ee.

Vii ema luksuslikule nädalavahetusele Riiga

Valmisreisi hind kahele täiskasvanule algab 1054 kroonist inimese kohta. Pakett sisaldab edasi-tagasi bussipiletit ülimguvas Business Line'i bussi, majutust kahekohalises luksuslikus neljatärnihotellis Europa Royale või Nordic Bellevue ning rikkalikku hommikusööki. Tutvu pakkumisega lähemalt Estraveli kodulehel www.estravel.ee.

UUED PARTNERID

Karl Friedrich

Tallinna Raekoja platsil asub väärikas Karl Friedrich: teiselt korrusel leiata luksusliku interjööri, Euroopa köögi ning suurepärase veinivalikuga à la carte restorani ning keldrikorrusel hubase stiili ja vabama õhustikuga meeldiva publi.

Kuldkaardiga soodustus à la carte menüüst 10%

Balthasar

Küüslaugurestoran Balthasar on sümbioos ajaloost, õhustikust, meeldivast teenidusest, suurepärasest veinist ja loomulikult hurmavast toidust. Balthasari menüü pakub meeldivaid maitseelamusi kõikidele ning avastamisrõõmu jätkub ka neile, kes ei ole küüslauguga kõige soojemates suhetes.

Kuldkaardiga soodustus à la carte menüüst 10%

Italdryclean

Tallinnas Roosikrantsi tänaval Šveitsi majas asuv Italdryclean pakub keemilist puhastust tippklassi käsitöona meeldivalt hubases keskkonnas. Personaalse lähenemisega leitakse lahendus ka kõige spetsiifilisemate soovide ning õrnamate materjalide puhul. Teenustega on võimalik lähemalt tutvuda aadressil www.italdryclean.ee.

Kuldkaardiga soodustus 10% tavahinnakirjast

Paat

Viimsist leiata kaluriküla traditsioonidest mõjutatud restorani Paat. Aasta ringi on avatud hubane publi ning restoran, suvel terrass. Menüüs on rõhk kalarogadel ning suveperioodil ei puudu otse ahjust võetud suitsu-lest, mille on püüdnud kohalikud kalurid.

Kuldkaardiga soodustus à la carte menüüst 10%

Trahter Postipoiss

Postipoiss asub Pärnu südalinnas ajaloolises hoones. Uuenõlises trahteris ootavad külalastajaid suurepärase slaavi köök, nostalgiline muusika, meeldivalt sõbralik olustik ja rõõmsameelsed teenindajad koos ainulaadse ja paljukiidetud majaõlle Impeeraatoriga.

Kuldkaardiga soodustus à la carte menüüst 10%

MyFitness

Kõikide spordisõprade rõõmuks ning saabunud kevade märgiks on kuldkaardi partnerite hulka lisandunud Eesti suurim spordiklubide kett MyFitness, mille klubid asuvad Tallinnas, Tartus ja Narvas. MyFitnessi mitmekülgetest treeninguplaanidest peaksid meelepärase ja sobiva lahenduse leidma kõik trennihuvilised.

Kuldkaardiga soodustus 10% aastase täispaketi hinnast

SISETURISMI PAKKUMISED

Spaapuhkus vabastab kevadväsimusest

Kas tunned, kuidas aina valjenev linnulaul ja päikse käes sillerdav sulavesi annavad vaimule hingekosutust? Ka keha vajab värskendamist. Käes on aeg lubada nii endale kui kaaslasel üks värskendav spaapuhkus. Estravel pakub võimalust nautida hoolitsusi Narva-Jõesuus, Haapsalus, Tartus või Saaremaal.

Koostöös **Meresuu Spa & Hoteliga** pakume kuni mai lõpuni pakette lõõgastumiseks Eesti ühes vanimas kuurortlinnas Narva-Jõesuus.

Paketi „Merevaikus“ hind algab 640 kroonist inimese kohta, sisaldades majutust, hommikusööki, vee- ja saunakeskuse ning jõusaali kasutust, kolmekäigulist õhtusööki Meresuu restoranis, üht hoolitsust valikust (massaaž vesivoodil, päikesenauting liival, meeltestimulatsiooniga massaažitooli kasutus, infrapunasaun, soolakambri või külmakapsli protseduur).

Paketi „Päikesenauting“ hind algab 850 kroonist inimese kohta. Paketis on majutus, hommikusöök, vee- ja saunakeskuse ning jõusaali kasutus, Phytomeri Sea Holistic massaažihoolitsus ja päikesenauting liival.

Haapsalus asuva Thalasso Spa Fra Mare „Haapsalu ravimuda = šokolaad nahale“ paketi hind algab 595 kroonist inimese kohta. Hinna sees on lisaks majutusele ka hommiku- ja õhtusöök, mudaravi või parafiini (osokeriidi) hoolitsus, pärlivann, hommikuujumine ja Day SPA basseini-ja saunapargi külastus. Eripakkumine kehtib kuni 21.06.2009

Tartus puhkamiseks soovime kolme sisukat spaapaketti hotellis **Dorpat**. Hinnad algavad 593 kroonist inimese kohta. Kõikides pakettides on majutus, hommikusöök, hommikumantli ja susside kasutus, tervituskõngitus toas ja sissepääs Atlantise ööklubisse ning lisaks vastavalt valitud paketele erinevad hoolitsused. Eripakette saab broneerida kuni mai lõpuni.

Saaremaal Kuressaare asuvas **Arensburg Boutique Hotel & Spas** lõõgastumiseks pakume kuni aprilli lõpuni spaapaketti hinnaga alates 499 krooni inimene. Selle hinna sees on majutus, tervituskokteil, hommikusöök, basseini ja üldsaunade kasutus, pea- ja õlavõõtmise massaaž, hommikumantli kasutus, soodustus Arensburgi restoranides ja Veski trahteris -20% ning ühekordne pääse ööklubisse Privilege (R, L).

Vihula Mõisa Country Club & Spa romantikapakett

Üllata kallimat kevade puhul ilusa kingitusega – pakume sisukat ja meeldivat aja-veetmist Virumaal Vihula mõisas. Romantikapaketi hind kahele inimesele 950 krooni, see hõlmab majutust mullivanniga ZEN-toas, hommikumantlite ja susside kasutust, hommikusööki, kahekäigulist õhtusööki kahele jääkeldri baaris ning kõndimisrõõmu laenukust mõisateedel ja pargis uitamiseks. Lisaks saate tellida tuppa vahuveini ja puuvilju ning massaažihoolitsust kahele. Võimalik laenutada jalgrattaid, nautida hobukaarikuga sõitu mõisateel või korraldada mõnus piknik tiigi ääres. Eripakkumine kehtib kuni 15.05.2009.

Lisainfot pakkumiste kohta saad spa@estravel.ee või telefonil 626 6233.

Summary

Cities are our friends

Karl-Kristjan Nigesen experienced new milieus in oh-so-familiar Stockholm, Alari Rammo found many oases in oh-so-scary Warsaw, Mari-Liis Rüütsalu took a city-break in Rome, Katrin Samlik made out with modish Milan, Liis Kängsepp diagnosed São Paulo to be of alien origin and Martin Sookael became sure that oh-so-free Christiania in Copenhagen has vanished forever.

Page 13-33.

On two wheels

Bike rentals can be really state-of-the-art at one place and totally crappy the next but they operate almost everywhere nowadays. Smart-card based bicycle rentals can open up totally new perspectives of your destination. Short overview by Karl-Kristjan Nigesen.

Page 36.

Adjusting to Siberia

Mirjam Matiisen is not a tourist, she is living here, in Irkutsk in Eastern-Siberia, studying Russian and working with the European Voluntary Service. Somehow she has managed to rally through almost too many of the towns and villages around Lake Baikal. Just read it.

Page 40.

Vancouver 2010

– how to get to the Olympics?

A little less than nine months is left until the next Olympic Games start off. It's hard not to notice all the preparations in Canada and it's about time the spectators start preparing for the trip as well.

Page 52.

Wines of the New World

Let us take you to the youngest of the wine producers – namely New Zealand and Australia. Either visit the spot or have a sip right here in Estonia.

Page 56.

Walking in England

Had enough of crowded London? Then go to the far north of England this time and take a hike. There are hundreds of paths, walking festivals and of course all the picturesque landscape you could ever desire.

Page 58.

Travel insurance

There is still a lot we keep forgetting when booking a trip or dealing with the aftermath of accidents. Nadežda Värk from Seesam reminds us of the basics.

Page 61.

RISTSÕNA

The crossword puzzle grid contains the following words:

- 1000. HULGAS TŠEHHI LINN
- NEON OHUTUS-TEHNIKA EHK
- NORD LINN PRANTSUS-MAAL
- USA OSARIIK MAALI-KUNSTN. 1943-72
- VESINIK ... PAST PAPAGOI DŽAUL
- VENTURA LÕUNA-PUHKUS SIDESÕNA
- JÕGI VALGE VENES ETV SAAPE
- TANTAAL ROVER, AUTO ...-SARK
- VIKING ... LAEVA-KOMPANII
- ANTIIK-AJA ROOMA SAPAM A VISTA
- JEEEMENI PEALINN KARI-LOOM
- USS, INGL. K. ... TOUR, REISI-BÜROO
- END. TEHNIKUM TALL.-S ITAALIA TÄHIS
- KUKKUR-KARU 500. ... PEA
- PEALINN EUROOP TONN ŠVEITSI OSARIIK
- RAJAMA TEATUD ERALDAS VEEALA
- SAMMUV HIND ... SPE, BÄND
- PAGARI-TOOPE URAAN VENIV
- ... HIINA POOLSAAR ARIZONA ARSTIM
- LAHT ... KIRJANDUS PLANEET
- TEAT. AJA-NAITAJA VENE LENNUK
- LIIVA-KÕRB HIINAS JOOGI-BRAND
- SELEEN JOOD ... LE COQ ARENA
- VÕOR-SÕNADE LEKSI-KON. KEELI TEAPL.
- JOOVAS-TUS UGANDA TÄHIS
- GALLIA ... PRANTSUSE SÜMBOL KARIKAD
- URSA ... VÄIKE VANKER
- TRAVEL TOURS KURTSA TOOVIM
- GALLIUM RUBIIDIUM ... KIVI, OHVIKIVI
- VULKAAN ITAALIAS
- 1. REEDE USA OSARIIK
- RAADIUM KÜMNE-VOISTLEJA IN+NIMI
- LOIUD 2XTÄHT KENYA PEALINN
- ... JOOKS, TORMA-MINE AMPER
- ELEKTRI-JAAM
- VALIMIS-KAST ITAALIA LINN AAR
- ... KÜRO-SAWA RIIK OKEAAN.
- TEATME-TEOS 50. MÜTS
- TŠIILI POEET ŠVEITSI TENNISIST
- JOOKSU-KING 999. KÕIGE ROHKEM
- TROOPIL. VILJAD BOOR SHEPARD
- ... LILL ... DONOVAN ... KLAS
- VEISE-LIHA-HAUTIS RÖKATUS ARGON
- OGA ... KALA MINA UMBES
- KOHT JÄRVA-MAAL NOOT
- JÕGI KAUG-IRAS ... BALTIC, LENNU-FIRMA

Saada vastus 20. maiks 2009 estravelle@estavel.ee ja osaled **1000kroonise Estraveli kinketšeki loomises**. Eelmise numbriga ristsõnale õigesti vastanute hulgast sai kinketšeki Gerli Jõesalu. Palju õnne!

Canon

KOPP-KOPP! LAHTI TEE!

OSTES OVERALLIST VÄHEMALT 1000 KROONI EEST
CANONI FOTO- VÕI VIDEOTOOTEID, **VÕID LOOSIGA VÕITA**
ÖÖPÄEVA MUINASJUTULISES RMK METSAMAJAS.

OVERALL.EE

Tallinn Lootsi 11, 10151, tel. **630 0500** • Tartu Riia 24a, 51010, tel. **730 6700** • Pärnu Supeluse 2, 80014, tel. **443 1304**
Viljandi Jakobsoni 4a, 71013, tel. **435 5044** • Rakvere Seminari 18, 44316, tel. **322 3246** • Kuressaare Põik 2, 93813, tel. **453 3565**

Kampaania kestab kuni 19. juunini 2009.a. kõikides Overalli poodides. Loosimine toimub 22. juunil. Täpsemad kampaania tingimused www.overall.ee

Hea uudis!

Toimetaja: Estonian Air

www.estonian-air.ee

Estonian Air alustab lendamist **Berliini & Amsterdami**

7. juunil alustab Estonian Air lendudega Tallinna ja Amsterdami vahel. Lennud toimuvad esmaspäeviti, reedeti ja pühapäeviti.

Lennugraafik on koostatud nii, et see võimaldaks mugavat ümberistumist jätkulendudeks kogu maailma nii Eesti ärireisijatele kui puhkajatele.

SOODNE HIND!

Tallinn > Amsterdam
al 1096

Tallinn > Berliin
al 1096

Hinnad sisaldavad kõiki makse.
*Kohtade arv on piiratud.

Alates 8. juunist 2009 lendab Estonian Air esmaspäeviti ja reedeti Tallinnast Berliini Tegeli lennujaama.

Lennuplaan pakub väga häid võimalusi edasi lendamiseks ka teistesse Saksamaa linnadesse. Piletid on juba saadaval:

www.estonian-air.ee.

Olete oodatud pardale!

www.estonian-air.ee

 ESTONIAN AIR